

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

До захисту
Допускається
Завідувач кафедри

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

На тему: «ІСТОРИЧНА ТА РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНА
ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕСТИНАЦІЙ ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ»

Виконав:

Горбань С.В.

(підпис)

(Прізвище, ініціали)

Група:

ТУР1901-1

(Науковий) керівник:

(підпис)

(Прізвище, ініціали)

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТА

Горбань Станіслав Віталійович

1. Тема роботи: ІСТОРИЧНА ТА РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕСТИНАЦІЙ ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ

Керівник роботи: доцент Баштовий Микола Григорович

2. Вихідні дані до роботи:

За результатами проходження виробничої практики в місті Пирятин, та дослідженні туристичних історично-рекреаційних дестинацій Пирятинського регіону, маємо різноманітну інформацію, з допомогою якої можна формувати перспективні туристичні маршрути та напрями рекреаційної діяльності в регіоні.

В процесі формування наукової роботи використовувались різноманітні джерела, такі як література, інтернет-ресурси, а також проводились інтерв'ю з місцевими експертами, для отримання необхідної туристичної інформації.

В ході підготовки кваліфікаційної роботи використано інтернет додатки - Google Maps та комплексний моніторинговий електронний ресурс - Stop Monitoring, з яких була можливість отримувати фахову рекреаційно-туристичну інформацію і проводити сезонний моніторинг об'єктів туристичного дослідження.

3. Зміст роботи (питання над якими буде проведена робота)

1. Аналітичний огляд формування історії Пирятинського району, архітектурні пам'ятки та туристичні об'єкти і як вони можуть вплинути на розвиток туризму в цьому регіоні і також їхній вплив на розвиток місцевих громад району.

2. Як люди можуть відпочивати в Пирятинському районі і його рекреаційні атракції. Екологічний та сільський зелений туризм, природні об'єкти регіону, їх застосування для туризму і його розвитку.

3. Фактори подієвого туризму та які свята, культурні заходи і традиції є в Пирятинському регіоні і чому вони привабливі для туристів?

4. Туристична інфраструктура району, можливості проживання, харчування та розваг для комфорту туристів під час їхнього візиту.

5. Дізнатися, які саме найпопулярніші види туризму в регіоні, де люди дізнаються про це, просування туристичних продуктів і як за допомогою них можна підвищити потенціал туризму місцевих громад Пирятинського регіону.

4. Завдання, які будуть виконуватись в роботі

1. Аналіз та дослідження туристичних дестинацій Пирятинського регіону. Збір рекреаційно-туристичної інформації та огляд наявних ресурсів. Пояснити, чому ці об'єкти є важливими для регіону і також історично важливими.

2. Аналітична робота з різними інтернет каталогами для аналізу туристичної інфраструктури. Наскільки вона розвинута та ефективна, наявні готелі, місця харчування (ресторани, кафе) особливості регіону, транспортні засоби та інші туристичні послуги для зручного та комфортного відпочинку.

3. Дослідження та оцінка стану рекреаційно-туристичного розвитку в Пирятинському регіоні, з аналізом розташування, цікавих об'єктів, свят та особливостей приваблення туристів.

4. Проаналізувати популярні за відвідуванням рекреаційно-туристичні місця та які види відпочинку подобаються туристам найбільше у нашому регіоні.

5. Формування творчої співпраця з туристичними агентами міста, створення спільних власних ідей та пропозицій для поліпшення рекреаційних можливостей та видів регіонального туризму і збільшення інтересу людей до відвідування дестинацій Пирятинського краю.

АНОТАЦІЯ

Студент Горбань С.В., Кваліфікаційна робота за темою “Історична та рекреаційно-туристична характеристика DESTИНАЦІЙ ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ”,

ОПП «Туризм», спеціальність 242 “Туризм”,

Сумський національний аграрний університет, Суми, 2023 рік.

Кваліфікаційна робота за темою “Історична та рекреаційно-туристична характеристика DESTИНАЦІЙ ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ” є регіональним аналітичним оглядом рекреаційно-туристичної діяльності місцевих громад на базі наявних туристичних DESTИНАЦІЙ.

Проаналізовані рекреаційний та екологічний туризм, описані їх особливості серед інших видів туризму та важливість у світі. Здійснено порівняльний аналіз стану цієї сфери діяльності в Україні, наявні туристичні ресурси та перспективні можливості для розвитку регіональної туристичної діяльності.

Розкрита інформація про Пирятинський регіон та історичний аспект розвитку туризму. Проведений функціональний аналіз населених пунктів та наявних туристичних DESTИНАЦІЙ, а також наведена аналітична оглядова інформація по основним музеям регіону. В ході досліджень використовувались системи картування та моніторингу за ГІС-технологіями (Stop monitoring, Google Maps), що допомогало краще зібрати інформацію по об'єктам та сформувати власні туристичні маршрути.

Інформаційно-аналітичні матеріали відкритих електронних джерел та наукових публікацій з історії регіону, дозволили краще зрозуміти динаміку туристично-рекреаційного руху в регіоні, його особливості та привабливі види туризму та їх локації. Описано історично-рекреаційні та еколого-туристичні об'єкти регіону, проаналізовано та виявлено найефективніші види туризму в районі. Стан туризму, історико-культурна спадщина, фактори які впливають на туристичну діяльність та розвиненість туристичної інфраструктури в регіоні.

Ключові слова: туристичні дестинації, туризм, історико-рекреаційні ресурси, екотуризм, ГІС-технології, музеї, туристи, регіон, перспективи, туристичні маршрути.

Student S.V. Gorban, the topic of the qualification work "Historical and recreational-tourist characteristics of the destinations of the Pyryatinsky district", specialty 242 "Tourism", Sumy National Agrarian University, Sumy city, 2023. The first chapter was devoted to the topic of tourism, general knowledge about this activity, the main concepts of tourism and how it functions and its impact on people were revealed. Recreational and ecological tourism are also analyzed, their features among other types of tourism and their importance in the world are described. In addition, the state of this sphere of activity in Ukraine, available tourist resources and opportunities for the development of tourist activity were analyzed.

In the second chapter, information about the Pyryatinsky region and the historical aspect of tourism development is disclosed. An analysis of settlements and existing tourist destinations was carried out, as well as information on the main museums of the region. During the research, GIS technologies (Crop monitoring, Google Maps) were used, which helped to better collect information on the objects and form their own tourist routes. Data on the history of the region made it possible to better understand the tourist movement in the region, its features and attractive types of tourism.

In the third section, the historical, recreational and ecological objects of the region were described, the most effective types of tourism in the region were analyzed and identified. The state of tourism, the number of visitors, factors that affect tourist activity and the development of tourist infrastructure in the region. What the region has to offer to the tourists, which is a rich historical and cultural heritage and a large number of interesting tourist resources.

Keywords: tourist destinations, tourism, historical and recreational resources, ecotourism, GIS technologies, museums, tourists, region, prospects, tourist routes.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТУРИЗМ І ЙОГО ВПЛИВ НА ЛЮДИНУ	11
1.1. Туризм, його актуальність та історико-культурний вплив на людей.	11
1.2. Рекреаційний туризм.....	16
1.3. Екологічний туризм.....	20
РОЗДІЛ 2. ПИРЯТИНСЬКИЙ РЕГІОН, ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ	22
2.1. Дослідження Пирятинського регіону та історичного аспекту розвитку туризму.....	22
2.2. Туризм в Пирятинському регіоні, потенціал та можливості.....	29
РОЗДІЛ 3. РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПИРЯТИНСЬКОГО РЕГІОНУ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИНЕНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ...	34
3.1. Історико-культурні дестинації, свята та фестивалі Пирятинського регіону.....	34
3.2. Природні ресурси та об'єкти екотуризму.....	44
3.3. Розгляд сучасного стану туризму в районі, визначення привабливих рекреаційних зон, популярних маршрутів та їх потенціалу і пропозиції для покращення туристичних продуктів регіону.....	51
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
ДОДАТКИ	61

ВСТУП

Актуальність теми.

Рекреаційно-туристична діяльність є однією з найбільш перспективних та сильних галузей в економіці світу. Опираючись на статистику, потрібно додати, туризм за обсягами доходу справедливо займає третє місце серед провідних галузей світової економіки. За аналітичними даними в 2019 році, туризм значно вплинув на відсоток світового внутрішнього продукту, що склало 32%, на додаток до цього, понад 20% витрат припало на туристичну сферу [15].

Виходячи з цього, можна вважати що історична та туристично-рекреаційна характеристика Пирятинського району є дуже важливою та актуальною темою в наші дні. Пирятинський район має гарні перспективи та можливості для розвитку регіональної туристичної діяльності. Тому, просування і вивчення історичного та рекреаційного потенціалу Пирятинського краю допоможе зберегти туристичні дестинації району, культурні, історичні та створення нових туристичних маршрутів, пропозицій для підвищення інтересу туристів. Цим самим, ми робимо важливий вклад в економіку регіону, надаючи комплексні рекреаційно-туристичні послуги та підвищуючи число відвідувачів і відповідні доходи населення.

Розвиток та дослідження потенціалу цього району є важливим, а також необхідним компонентом сталого розвитку територіальних громад. Район має гарне розташування, крім цього, надзвичайно ефектні естетично туристичні ландшафти і чудову природу, що є дуже привабливим для мандрівників.

Слід також згадати формування в останні роки дорожньої мережі та гарно розвинуту інфраструктуру, що може бути використаним для розвитку туризму.

Збереження та покращення культурних і також історичних пам'яток, вплине на привабливість регіону та збільшенню відвідувачів.

Пирятинський район багатий на природні ресурси заповідних об'єктів, один з них я досліджував самостійно і плюс до цього, провів там декілька екскурсій по екологічній тематиці. Тому збереження цих місць та природних пам'яток є надзвичайно важливим. Таким чином, все що було описано може надавати великі можливості розвитку еколого-туристичних дестинацій для Пирятинського регіону.

Мета та завдання виконання дипломної роботи.

Мета роботи – провести аналітичний огляд розвитку туризму в Пирятинському регіоні, оцінити наявний туристичний потенціал дестинацій Пирятинська та історичні і рекреаційні можливості регіону.

Завдання роботи:

1. Розгляд історії Пирятинського регіону, його розвиток, культурну спадщину з метою виявлення туристичних особливостей і їх важливості в туризмі.
2. Вивчення рекреаційних можливостей Пирятинського району, екологічного аспекту, такі як, природні пам'ятки, екологічні стежки, можливості створення вело-оздоровчих напрямів в цих місцевостях і культурні ландшафт, все це може бути привабливим для відвідування, розваг, оздоровлення та відпочинку туристів.
3. Аналіз рівня розвиненості туризму в регіоні на сьогоднішній момент, а саме, опрацювання вже існуючих туристичних пропозицій, маршрутів та інфраструктури і як вони можуть притягнути більше туристів.
4. Встановити чому саме люди відвідують цей регіон і чим він є привабливим для відвідувачів. Дослідити фактори, які впливають на розвиток туризму, також дізнатися, які види туризму є найцікавішими та найпривабливішими в цьому регіоні.

5. Проведення співпраці з іншими туристичними суб'єктами, спробувати створити свої рекомендації для підвищення привабливості району для туристів, підвищити рівень туристичних маршрутів, вдосконалити дестинації та інфраструктури в Пирятинському районі.

Об'єкт дослідження – Пирятинський район з його територіальними громадами, хроніки подій, історія, перспективи і можливості розвитку туризму.

Предмет дослідження – історичні та рекреаційно-туристичні дестинації Пирятинського регіону, також функціональні туристичні пропозиції, маршрути та рекреаційні варіанти відпочинку.

Методи дослідження – історико-аналітичні методи із проведенням практичних екскурсій по місту Пирятин зі створенням рекреаційно-туристичних маршрутів в якості власних міні проектів для регіону.

Використання соціологічних методів серед наших активних відвідувачів із фіксацією письмових та електронних відгуки після їхніх візитів.

Статистичні та соціологічні методи із визначенням, що найбільше приваблює туристів, їх мотиваційний вибір та чим можемо зацікавити.

Постійно проводився аналіз нових електронних та друкованих джерел, з допомогою яких є можливість знайти креативну нову інформацію про регіон досліджень. Відвідування міської бібліотеки, історичних зібрань, лекцій і спілкування з різними людьми, які задіяні до туристичної діяльності.

З метою картування туристичних маршрутів та геомоніторингу стану рекреаційних локацій використовувались ГІС-технології, а саме – “Stop monitoring”. ГІС-технології – це новітній варіант комп'ютерних технологій, який надає можливість поєднати модельне відображення території (інтернет мапи, космічні та аерозображення Землі). Крім того, ГІС-технології мають функцію управління просторовими даними та пов'язаними з ними об'єктами що надає користувачу робити аналіз та відображати туристичну інформацію.

Наукова новизна отриманих результатів. В процесі виконання завдань кваліфікаційної роботи було аналітично опрацьовано наукові публікації за темою розвитку туризму в Пирятинському регіоні і, як результат були виділені основні креативні туристичні дестинації району, чому вони цікавлять та приваблюють туристів, їх перспективи та методи і технології їх покращення.

Практичне значення отриманих результатів.

Результати, які були отримані, можна застосовувати для покращення існуючих та розробки нових маршрутів, збереження історії та культури Пирятинського регіону. Все це впливає на покращення регіональної економіки, зробить удосконалення туристичної інфраструктури регіону і стане більш привабливим для відвідувачів і також населення територіальних громад.

Особистий внесок випускника: Обрана тема дипломної роботи була спрямована на розвиток туризму в моєму регіоні, своїми зусиллями, пошуком інформації і створенням рекомендацій, я впевнений, що зміг вплинути на процвітання туристичної діяльності в Пирятинському регіоні. З міні командою розробляли нові маршрути, організовували туристичні збори та виставки в музеї, намагалися вплинути на креативність нових маршрутів і розвиток інфраструктури для нових відвідувачів. Кваліфікаційна робота розширює рекреаційно-туристичну інформацію про Пирятинський регіон серед місцевих громад в соціальних мережах, що сприятиме популярності дестинацій і збільшить кількість туристів.

Особисті публікації. Дослідження рекреаційно-туристичного об'єкту “ Піраміда Березоворудська ” Горбань С.В., студ. 3 курсу ФАтП, спец. 242 “Туризм” Сумський НАУ. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції студентів і аспірантів, присвяченої Міжнародному дню студента – (15-19 листопада 2021 р.). – Суми, 2021. – 601 с.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ТУРИЗМ І ЙОГО ВПЛИВ НА ЛЮДИНУ

1.1. Туризм, його актуальність та історико-культурний вплив на людей

Туризм це велика сфера гостинності та співпраці з людьми, працівники які задіяні в цій діяльності займаються організацією поїздок, турів і просто наданням відпочинку для людей. Таких робітників розрізняються на два типи; туроператори та турагенти, вони дуже схожі між собою, але наприклад, туроператор займається створенням туристичного продукту, а турагент намагається поширити його та продати. Поширення та реалізація пропозиції може відбуватися різними шляхами; різноманітна реклама - інтернет, газети, журнали, телевізор та ще одне не менш практичне “сарафанне радіо”, виставки, розробка спеціальних оголошень, буклетів та каталогів.

Туристичний продукт – це заздалегідь сформований набір послуг для туриста, як мінімум складається з двох послуг, який потім реалізується та продається за визначеною ціною туристу, також до складу продукту відносяться послуги транспорту, а точніше перевезення, розміщення та інші пропозиції [2].

Туристи – це люди , які подорожують до інших країн і регіонів з метою відпочинку, знайомством з іншими народами, їхніми традиціями і культурою, відповідно до закону України “Про туризм” – людина тимчасово покидає своє постійне місце проживання з ціллю відпочинку, пізнання, ділових справ або інші цілі, головним правилом є те, що особа не отримує платні під час відпочинку [1].

Населенню місцевих територіальних громад пропонувано різноманітні види туризму і кожен зможе підібрати щось для себе. Можна розділити їх на декілька типів; рекреаційний туризм, екологічний туризм, активний туризм, культурний туризм, екскурсійний

Кожен з цих типів є по своєму індивідуальний, має різні особливості і вимоги до організації та використання для туристів.

Туристична дестинація – це різноманітні об'єкти, країни, регіони, населені пункти та місця спеціально відведені для відтворення туризму та приваблення туристів. Дестинація включає об'єкти проживання, харчування, розважальної інфраструктури та інші елементи, на які туристи найбільше витрачаються [2].

Туризм один з найпопулярніших варіантів відпочинку, також є одною з найважливіших галузей у світі, у світовій економіці, тому що завдяки цій діяльності країни отримують великий процент доходів, плюс деякі країни зовсім живуть за рахунок туризму, маючи гарні можливості та їх правильне використання, що призводить до приваблення нових відвідувачів і розвитку туристичного потенціалу. Тому важливо, розвивати соціально-емоційну сферу суспільного життя. Це покращує людське розуміння про світ та оточуюче середовище. Підвищує рівень нашого інтелекту і розуміння різних речей

В ході вивчення цієї дисципліни і діяльності, хотілось би згадати про деякі аспекти туризму, його важливості, вплив на людину та навколишнє середовище. Тяжко описати слово туризм, цей термін являється багатограним і різноманітним та впливає на різні сфери нашого життя. Туристи та відвідувачі постійно витрачають свої кошти, що допомагають підтримувати економіку країни і регіону. З розвитком туризму, створюється нова технологічна індустрія, з'являються робочі місця, що може запобігти безробіттю. Крім того, туризм також має важливий вплив на природу, природні пам'ятки. Є різні напрямки туризму, які пов'язані з цим, такі як: екологічний, зелений та сільський туризм.

Сільський туризм – це один з варіантів туризму, особливістю є те, що турист перебуває на природі та в сільській місцевості. Під час такого відпочинку є можливості займатись науковими дослідженнями, вивчати природу, спробувати сільське життя, зайнятись пригодницькою діяльністю [3].

Подорож до нової країни, це завжди новий досвід та пізнання нових речей, тобто ще однією перевагою туризму є культурний обмін. Відвідувачі інших країн та регіонів можуть більше дізнатися про інші культури, способи життя інших народів та їх традиції, звички. Загалом, туризм є значущою галуззю з великими можливостями та широкими перспективами, з розвитком цього напрямку це і далі буде мати позитивний вплив на світ. Спілкування з новими людьми та знайомство з новими і цікавими речами може значно розширити погляди та збагатити людський життєвий досвід. Як факт, людина яка повертається з відпустки, відпочинку, має гарні почуття, немає внутрішньої тривоги і відчуває себе бадьоро та з повністю відновленими силами, також має незабутні спогади.

Вище вже не один раз зазначалось, що туристична діяльність являється найважливішим аспектом соціально-економічного розвитку, ця галузь приносить великий процент доходів країн, надає велику кількість робочих місць, що веде до розвитку регіонів та економіки. Туризм є однією з найефективніших та найперспективніших сфер діяльності світу, яка займає передове місце в економіці та опереджає навіть автомобільну на комп'ютерну промисловість [4].

Досліджуючи цю тему, можна впевнено сказати, що Україна є однією з найперспективніших країн світу у сфері туризму. Україна у своєму сегменті може запропонувати різні види відпочинку, спортивний туризм, рекреаційно-історичний, екологічний та звичайно безліч цікавих екскурсій та експедицій.

Завдяки своєму розташуванню та значному потенціалу розвитку в туристичній галузі, Україна має великі шанси, щоб бути на рівні з європейським та світовим туризмом. Цьому сприяє багато факторів, які вже були перераховані, але слід ще додати про сприятливі кліматичні умови, горні та морські комплекси, що являється популярним і привабливим серед туристів. Наша держава має достатньо ресурсів для рекреаційного відпочинку і оздоровлення: чудова природа та сприятливі кліматичні умови.

Люди все частіше обирають відпочинок на свіжому повітрі чистому природному середовищі - це зменшує втомленість, знижує стрес та покращує самопочуття.[5].

Історія розвитку туристичної сфери в Україні була тяжким та довгим процесом. Україна розвивалася і завжди мала багату культурну спадщину, яка є привабливою для туристів, але поширення інформації про це та зростання сучасної індустрії туризму почалося не так давно.

Ще за часів радянського правління, туризм в Україні не був підлаштований для іноземних туристів, за часту це був внутрішній туризм для відвідувачів цих районів. Туристична інфраструктура розвивалася, будувалися житлові комплекси, музеї та створювалися нові туристичні дестинації. Акцентом був показ цікавих культурних та історичних об'єктів. Але на жаль, в той час туризм не розглядався владою держави як головною сферою економіки, в наслідок цього, фінансування туристичної діяльності було не достатнім.

Після отримання незалежності в 1991 році, Україна продовжувала значний розвиток та покращення туристичної індустрії. З перших моментів незалежності нашої країни, іноземні туристи починали цікавитись нашими землями та туристичними пропозиціями. Унікальна українська природа, історико-культурна спадщина приваблювала все більше іноземних відвідувачів, змушуючи їх відвідати Україну. Українська влада все це розуміла і починала діяти в напрям розвитку туризму, з прийняттям реформ та співпраці з іноземними представниками, що сприяло покращенню і навіть фінансуванню туристичної сфери України. З кожним роком відстежувалося збільшення кількості відвідувачів із за кордону з метою туризму. Продовжувався розвиток туристичної інфраструктури, в ході збільшення мандрівників здійснювалося будівництво нових готелів та відпочиваючих комплексів для розташування туристів, усе це сприяло розвитку економіки та отриманню нового досвіду.

Україна пропонує різноманітні види туризму та способи відпочинку і найпопулярніші з них можуть бути прийнятними для територіальних громад Пирятинського регіону:

Рекреаційний туризм – з унікальними архітектурними об'єктами та історично культурною спадщиною України, кількість туристів тільки зростає і країна є дуже привабливим туристичним об'єктом. Туристи мають можливість відчувати дух та атмосферу України відвідавши музеї, галереї та культурні заклади, також дізнатися про нашу культуру, традиції, різноманітні народні свята та фестивалі.

Спортивний туризм – Україна може запропонувати відпочинок в горах і також на морських узбережжях. Українські Карпати є дуже популярним напрямом серед туристів, там відвідувачі мають різні можливості відпочинку, від простих прогулянок по горах до альпінізму та катання на лижах. Це є гарним способом відпочинку, водночас це підтримка здоров'я, насолода неймовірними пейзажами і свіжим повітрям Карпат. Для любителів відпочинку на воді, є пропозиції з катанням на байдарках та різноманітні водні квести.

Екологічний туризм – Україна має безліч природних ресурсів, які використовуються для розвитку екотуризму, це приваблює туристів з усього світу. Сюди можна віднести різноманітні парки, ліси, біосферні заповідники, екологічні стежки, вело напрями. Українська природа є унікальною зі своїми ландшафтами та пейзажами, дикими тваринами, різноманітною флорою. Все це дає змогу насолодитися природою України і також поцілюватися за навколишнє середовище.

Потрібно згадати про сучасний стан туризму в Україні, перш за все зазначити про нестабільний економічний стан в державі та військовий конфлікт, що негативно впливає на туристичну індустрію. Це призводить до зменшення в'їзду іноземних туристів та появу сумнівів чи варто приїздити до України [6].

Також у зв'язку з війною в Україні було втрачено та пошкоджено деякі туристичні об'єкти. Багато людей покинули свої місця проживання, що призводить до занепаду регіонів та зменшенню туристичних пропозицій і послуг в цих регіонах. Усі ці фактори негативно впливають на імідж країни, туристи сприймають Україну як небезпечний туристичний напрям. Влада не дивлячись на ці обставини, намагається зберегти туристичну цінність держави і створює безпечні маршрути для туристів у місцях та областях з меншою військовою активністю. Уряд буде намагатися привабити туристів та відновлювати інфраструктуру, звісно після війни всі ці процеси вимагатимуть часу та зусиль, щоб усе відбудувати і повернути імідж країни. Не дивлячись на всі негативні фактори, які в майбутньому вплинуть на туристичний ринок, професіонали говорять про перспективний розвиток туризму [7].

1.2. Рекреаційний туризм

Рекреаційний туризм – один з найпопулярніших видів туризму та відпочинку. Це велика індустрія, яка передбачає відновлення сил та релаксації. Має великий спектр пропозицій та можливостей. Це може бути відвідування нових місць, відпочинок на природі і вході цього відновлення фізичних сил та психологічного стану, це також позитивний вплив на здоров'я в загальному і профілактика, наприклад природними чинниками(відновлювальні мінеральні води, гарячі джерела та лікувальні грязі). Тому рекреаційний туризм має значний вплив на здоров'я, допомагає позбутись стресу, підвищити настрій, покращити і зміцнити імунну систему. Актуальність саме цього виду туризму стрімко зростає, тому що більше людей прагнуть уникнути стресу в повсякденному житті, відпочити від звичної рутини та досліджувати щось нове.

Одне з головних в характеристиці рекреаційного туризму, він спрямований на спеціальні види людського дозвілля, які можна знайти в певному місці. Вибір такого дозвілля може бути різним, звичайні піші прогулянки, відвідування нового міста, візиту до нового музею або похід на пляж.

Рекреаційний туризм може бути різноманітним за своїми формами та видами діяльності, кожен з яких пропонує нові можливості і унікальний досвід. Опишу найбільш популярні види рекреаційного туризму:

Пригодницький – відвідування назначеного місця з подальшим відпочинком, участі в захоплюючих івентах на свіжому повітрі. Сюди можна віднести велосипедні прогулянки, альпінізм, походи та інші види спорту. Цей вид рекреаційної діяльності ідеально згодиться для виходу з власної зони комфорту і популярний серед шукачів пригод.

Курортний оздоровчий – призначений для відновлення та профілактики здоров'я, психічного і фізичного стану, відвідування територій з природними лікувальними чинниками і спеціальні установи, такі як санаторії. Все це спрямовано для відновлення здоров'я, з використанням медичних закладів, елементів природи з лікувальними властивостями. Також до цього можна віднести фітнес, правильне харчування, релаксація та догляд за тілом [8].

Прогулянковий і спостерігальний – звичайні прогулянки мальовничими місцями сформовані для релаксації, позбавлення стресу та отримання задоволення. Корисним буде для людей, яким не рекомендований великий об'єм фізичних навантажень, насолоджуватися ландшафтами без зайвих зусиль. Це гарна профілактика всього тіла, користь серцю, диханню, нервовій системі та обміну речовин людини.

Культурний – є популярним серед туристів, пропонує відвідування запланованої локації з метою пізнання культури, історичних аспектів та місцевих традицій. Цей вид туризму добре буде пасувати творчим людям, він є

популярним серед тих хто, зацікавлений в мистецтві, музиці, архітектурі і дає можливості більше дізнатися про ці сфери життя, зануритись в нову культуру з її традиціями та краще зрозуміти інші стилі життя людей.

Рекреаційний туризм і його ресурси, до цього відносяться природні або штучно створенні об'єкти, за допомогою яких можна задовольнити потреби відвідувачів і зробити їхній відпочинок приємним. Всі ці ресурси використовуються в рекреаційних цілях, до них можна віднести парки, ліси, екологічні стежки, гори та водні джерела [9]. Їх можна розбити на дві категорії, природні об'єкти (парки, ліси, гори, водні ресурси), штучні об'єкти (збережені аутентичні будівлі, архітектурні пам'ятки, музеї, галереї, релігійні об'єкти).

Перераховані ресурси є різними і складаються з багатьох різних цікавих об'єктів з гарним потенціалом. Парки є дуже популярними серед людей, вони легкодоступні та часто розташовані в міських районах, що дає людям різні можливості, відпочинок на свіжому повітрі, зайняття спортом та банального насолодження краєвидами.

Ще одним рекреаційним ресурсом є екологічні стежки. Вони ідеально підійдуть для піших походів, спостереженню за природою та кемпінгу. Цікавий спосіб більше дізнатися про природу і природні об'єкти, це значно розширює людський світогляд.

Озера та річки також являються прекрасними рекреаційними ресурсами. Вони підходять для різних видів відпочинку, такі як катання на човнах, плавання, рибалка. Більшість водних ресурсів розташовані в мальовничих місцях, від чого вони стають ще більше привабливими для відвідувачів.

Щоб розвивати рекреаційне природокористування, потрібно враховувати багато чинників, такі як: природні умови, культурно історична спадщина, побутові умови та щоб об'єкти були привабливими та популярними серед відпочиваючих [10].

Україна в туристично-рекреаційній діяльності. З наявністю багатой української природи, українських ландшафтів, Україна має великі перспективи та можливості для розвитку у цій сфері. Плюс до цього, багата історична та культурна спадщина, тобто це важливо, щоб в Україні продовжувала розвиватись дана діяльність, що може призвести до уваги з закордону, отримання іноземних інвестицій. Дуже перспективно себе представляє екологічний туризм в нашій країні. Українські мальовничі краєвиди, гори, лісові структури та водні ресурси. Плюс до цього, Україна може використовувати багату ресурсну базу для розвитку спортивно-рекреаційного способу відпочинку. Цьому сприятимуть, географія України, клімат, цікаві маршрути та історично-культурна спадщина [11]. Також можна розвинути культурний аспект рекреаційного туризму, з багатую українською спадщиною, культурою, цікавими традиціями та архітектурними об'єктами. Підкреслити цим унікальність України та розширити можливості для подальшого прогресу. З сьогоденною ситуацією в нашій державі, туризм продовжує розвиватися та набирати популярність серед іноземних туристів.

1.3. Екологічний туризм

Екологічний туризм, також його називають як екотуризм, цей популярний вид туризму передбачає відпочинок людини на природі, а точніше поїздка до природних об'єктів і природоохоронних територій та пізнання нового [12]. Також слід додати, що така форма відпочинку спрямована на збереження природних дестинацій та захист природного середовища. Екотуризм є актуальним та набуває популярності через збільшення переживання людей за довкілля, бажання захистити усе це для майбутнього покоління. Це корисне для підтримки місцевих громад та економіки регіонів, з мінімальною шкодою для природи.

Різниця цього виду туризму в тому, що в ньому переважають природні ресурси туризму, також забезпечення сталого розвитку, зберігання ресурсів, участь в розвитку регіонів та надання належних знань для туристів [11].

Виходячи з цього можна зазначити, що цей напрям туристичної діяльності є поштовхом до відповідальних подорожей. Екологічний тур повинен включати в себе три важливих фактори: освітня програма, охорона природи (відповідальне та бережливе відношення до природи, також мінімальний вплив на природне середовище), історично-культурна толерантність (повага інтересів місцевих жителів) [14].

Ресурси екологічного туризму – це невід’ємна складова для створення різноманітних туристичних продуктів і послуг. Завдяки природним ресурсам, ця сфера туризму може розвиватися і надавати можливості для природного та еко відпочинку, насолоджуватися природною красою та культурою, також неймовірна можливість, самому зробити свій внесок для майбутнього покоління. До ресурсів екотуризму можна віднести різноманітні природні об’єкти: парки, природні заповідники, горні ресурси, лісові структури, водні об’єкти та інші природні дестинації. Це надає туристам не тільки насолоду гарними краєвидами, але і нові знання, в ході таких мандрівок, турист вивчає та досліджує різноманітні види тварин та рослин.

Крім цього, у екотуризмі також використовуються спеціальні ресурси, за допомогою яких люди наглядають і зберігають навколишнє середовище, це має вагомий вплив на природу та нашу екосистему, до таких ресурсів та заходів можна віднести, використання новітніх технологій, які являються екологічно чистими, це мінімалізує забруднення навколишнього середовища та викиду шкідливих елементів. Також еко транспорт, екологічно чиста транспортація, та утилізація відходів.

Догляд за природними об'єктами, це є найважливішим фактором, зберігання та захист парків, заповідників, лісів та інших екосистем. Можливе створення маршрутів та організацій, для навчання людей, як потрібно доглядати за природою та поширювати цю інформацію. До того ж це поштовх для сталого розвитку, щоб наше майбутнє покоління могло насолоджуватися краєвидами та чудесними природними дестинаціями.

Україна насичена великою кількістю природних територій для покращення екологічного туризму. Ці місця та об'єкти комбінують природні ресурси, які не були змінені людиною та етнокультурні особливості [13]. З географією та розташуванням України, ми отримуємо великі перспективи розвитку у цій сфері. Туризм в нашій країні може запропонувати відпочинок в горах, морі та прекрасних екосистемах. Тому, слід продовжувати розвиток в екологічному напрямі, щоб сприяти покращенню і збереженню української спадщини. Цей вид туризму є дуже цікавим, тому що водночас це задоволення для туристів і корисний вплив на природу. Тому важливо, підтримувати та працювати над цим напрямом, щоб екологічний туризм в Україні процвітав.

Головні принципи екологічного туризму:

Мінімізація втручання в природне і культурне середовище.

Проектування, конструювання та експлуатація об'єктів з низьким впливом на довкілля. Забезпечення позитивних вражень як для відвідувачів, так і для господарів.

Формування екологічної та культурної обізнаності і поваги.

Передача відвідувачам інтерпретаційного досвіду, який допомагає підвищити чутливість до локальних особливостей.

Забезпечення фінансового внеску у підтримку і розвиток довкілля.

Створення фінансових вигод як для місцевого населення, так і для місцевого бізнесу. Визнання прав та релігійних переконань місцевих жителів.

РОЗДІЛ 2

ПИРЯТИНСЬКИЙ РЕГІОН, ІСТОРІЯ ТА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ

2.1. Дослідження Пирятинського регіону та історичного аспекту розвитку туризму

Пирятинський регіон або ще як його називають Пирятинщина, ще нещодавно був районним центром Полтавської області, на даний момент замість нього функціонує Лубенський район. Центром регіону є відоме місто Пирятин, в цьому місті розташовані головні будівлі нашого управлінського урядування, коротше кажучи, Пирятин є важливою територіальною одиницею Пирятинського регіону, як із індустріального, так і туристичного аспекту.

В ході опрацювання цієї теми, були використані різні методи знаходження та отримання інформації. Зокрема найбільш корисними були різноманітні інтернет веб-сайти та навчальні посібники, які була можливість зібрати в інтернеті та колег, декілька з них отримати від Пирятинського краєзнавчого музею. Також, проводились заходи в музеї та організації екскурсій, за допомогою цього, вдалося отримати безперечно гарний досвід, як в екскурсійній діяльності, так і в спілкуванні з різними діячами цієї сфери. Була змога отримання первинної інформації, також поспілкуватися з туристами і новими відвідувачами, це була гарна можливість, провести різного роду опитування серед них, дізнатися їхні думки та погляди на наші туристичні продукти і ресурси, переваги та недоліки. Також проводились різні статистичні спостереження по даній темі. Все це допомагало отримати більше корисної інформації та краще розкрити тему і визначити значення для туристичного потенціалу регіону.

В аналізі кількості проживаючих осіб в районі, на даний момент виникають деякі труднощі у зв'язку з воєнним конфліктом, але за статистичними даними 2021 року, можна сказати, що в районі проживало 46305 тисяч осіб. У Пирятинському регіоні загалом нараховується 42 населених пункти, вони входять до складу Пирятинської міської громади, також відносяться до сільських рад, на даний момент нараховується 13 рад. До населених пунктів належить 1 місто (Пирятин) та 41 село.

Регіон розташований в центрі України, а точніше положення регіону знаходиться на північному заході Полтавської області. Межує з різними регіонами інших областей, такими як: Чорнухинський, Гребінківський, Яготинським Київської області, також з районами Чернігівської області – Прилуцьким та Варвинським. До речі, таке місцезрештування може бути неабияк зручним та практичним. Перш за все, це зручність для здійснення перевозки різноманітних товарних послуг і ресурсів, по друге, нові відвідувачі та мандрівники в нашому краю, зможуть швидше реалізовувати їхні подорожі та проложені маршрути. Всі ці позитивні аспекти зумовлені тим, що регіон розташований на перетині декількох автошляхів, це робить дуже зручні транспортні зв'язки та шляхи з іншими регіонами України.

Слід додати, що Пирятинський район є найвіддаленішим від обласного центру, виходячи з такої інформації, це може мати різний вплив на регіон, його розвиток та функціонування. Говорячи про такі фактори та їх вплив на території Пирятинщини, актуальна ситуація в районі є не поганою, на це впливає зручне розташування, розвинені підприємства, розвинене сільське господарство і також потужний туристичний потенціал. Серед мінусів та негативних сторін можна додати, наявність відставання в економіці та інфраструктура, також район є залежним від аграрної сфери і потребує більше фінансування.

Враховуючи місцезнаходження Пирятинського регіону, він має гарні та сприятливі кліматичні умови, клімат в цьому краї є континентальний помірний. З власного досвіду проживання в цих краях, можливо зазначити, що взимку тут достатньо прохолодно, а в літку можна насолоджуватися теплими сонячними днями. Схиляючись на цю інформацію, можна примітити, що такі погодні умови Пирятинщини значно сприяють на туризм, це дає можливість мандрівникам обирати різний вид відпочинку.

Говорячи про водні ресурси регіону, можна впевнено стверджувати, що регіон має багату річкову систему. По території нашого краю протікає 3 річки:

- Удай; Перевід; Руда (рис. 2.1.)

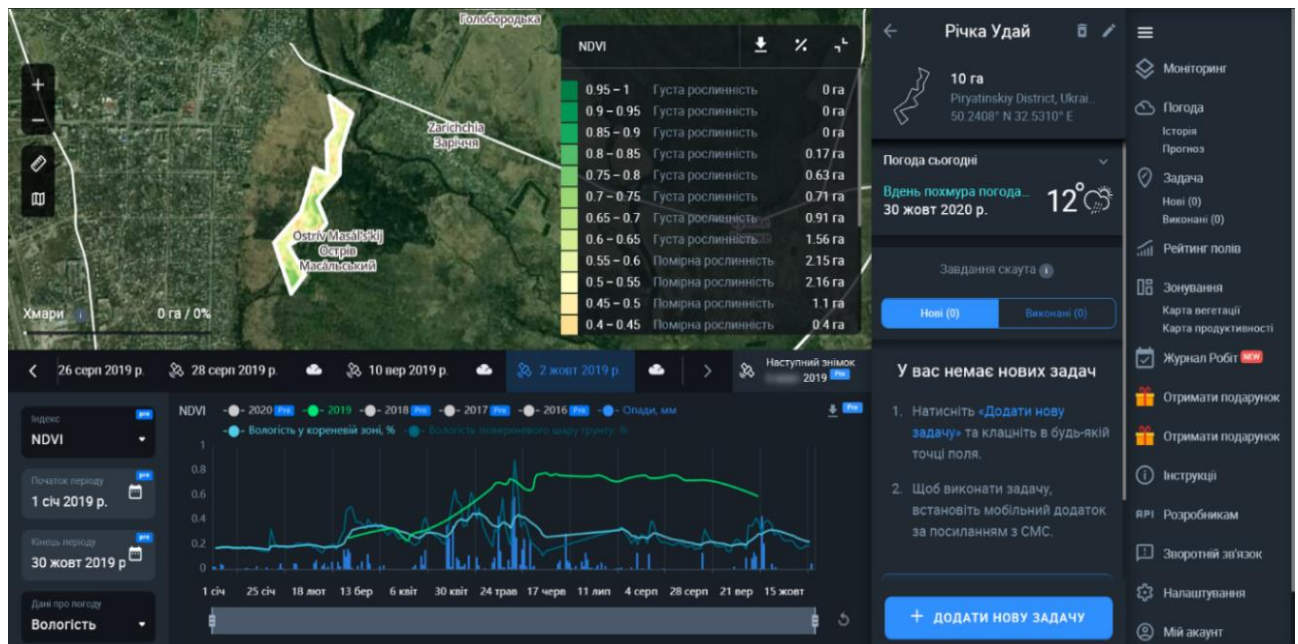

Рис. 2.1. Дослідження річки Удай з допомогою ГІС-технологій [16].

У ході роботи, проводились дослідження річки Удай з допомогою ГІС технологій, а саме інтернет додаток “Crop monitoring”, приємний за своїм функціоналом, має зручну панель використання та детальні показники дослідження. Була змога детально дізнаватись розміри ділянок, річки та інших параметрів.

В ході досліджень, вивчались кліматичні умови та геологічні характеристики об'єкта і в результаті отримувалась цінна інформація про стан річки і навколишнього середовища, що допомагало розвивати туристичні ідеї.

Іншим методом було використання інтернет платформи “Google Maps”, в даний час цей додаток відіграє важливу роль в повсякденному житті людей та має великий функціонал в своїй роботі.

Одним з таких стала розробка з допомогою Google Maps, туристичних маршрутів по місту Пирятин. Метою такої роботи було формування привабливих маршрутів по місту з ознайомленням історії міста, культури та важливих архітектурних споруд. Таким чином можливо створити цікаві пропозиції та привабити більше туристів до Пирятинського регіону.

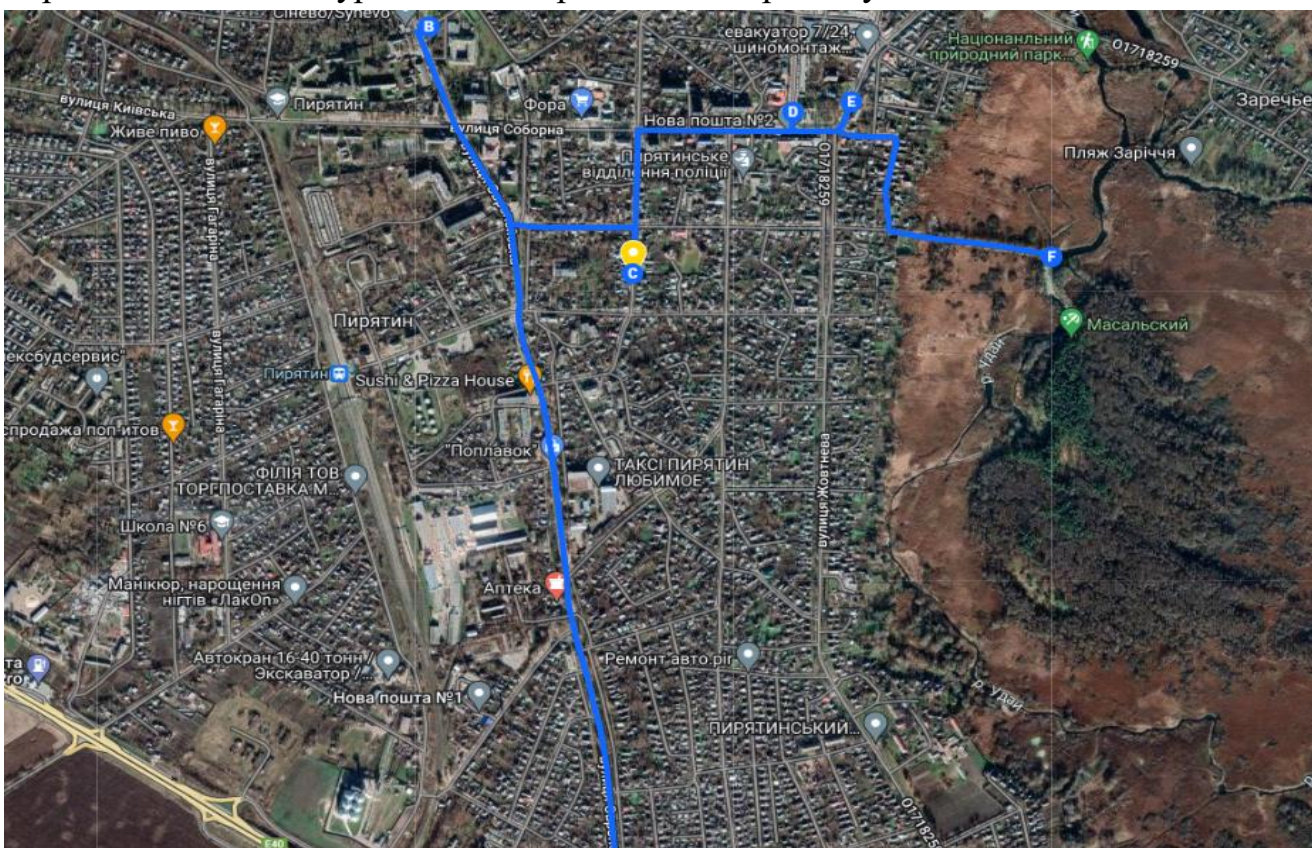

Рис. 2.2. Формування туристичного маршруту в місті Пирятин на платформі Google Maps

Дослідження історії розвитку туризму в Пирятинському регіоні, є важливим аспектом в аналізі та дослідженні цієї теми. Завдяки цьому, є можливість оцінити та прослідкувати етапи розквіту туризму в наших краях та які фактори впливу на ці події були позитивними і негативними. У подальшій роботі, це буде корисною інформацією для розробки стратегій розвитку регіону, розуміння потенціалу та формування саме тих маршрутів і видів відпочинку, які будуть найпривабливішими для туристів в Пирятинському регіоні.

Вивчення культури, традицій та народних звичок регіону, може стати корисним фактором у збереженні та формуванні спеціальних заходів у догляді за важливими пам'ятками і об'єктами культурно-історичної спадщини Пирятинщини. Звичаї та незвичайні традиції нашого краю, можуть стати привабливими та цікавими для нових відвідувачів і це буде важливо, щоб продовжувати догляд за спадщиною регіону, для сталого розвитку і збереженні унікальності нашого району.

Таким чином, можливі організації спеціальних зібрань і об'єднань для розробки та співпраці над обговоренням ефективних ідей покращення туристичної діяльності. Продовження проведення уставлених та традиційних свят і фестивалів притаманних нашому району, створення заходів, виставок та екскурсій для розвитку людської свідомості про історію регіону і його особливостей.

В ході вивчення цієї теми, потрібно зазначити про цікавий розвиток туризму в Пирятинському регіоні. Вже з давніх часів території регіону належали до інших земель та племен. В часи 12-го століття, на цих землях оселялися племена скіфів. Їхні племена в загальному займалися скотарством та землеробством, також можна додати постійні бої з іншими племенами і їхній особливий стиль ведення бою та зброя.

Культура скіфів також була неймовірно цікавою, з розповідей місцевих краєзнавців, було зрозуміло що скіфи займалися так званним “ливарництвом”, це виробництво різних предметів з використанням плавленого металу. Слід згадати про скіфський тваринний стиль оформлення предметів, він являється дуже цікавим фактом про цей народ. Такі фактори могли позитивно вплинути на розвиток та підняття історичної цінності наших країв.

Слід доповнити, що такі моменти життя не значно впливали на покращення туризму, але такі фактори, як розквіт культури, комунікація з іншими племенами і народами, сприяла утворенню нових зв'язків та зародженню нових інтересів і появ оригінальних ідей.

В ті часи, постійні воєнні походи та конфлікти з іншими народами, мали негативний вплив на можливості для подорожі через нові території. Рух через такі землі, не завжди був безпечним для подорожуючих, але через торгівлю та покращення способів і маршрутів для пересування, забезпечувало перебування нових відвідувачів на даних територіях. Так люди утворювали нові контакти між собою, дізнавалися про нові культури, звичаї, музику, у той час нові бойові мистецтва та різноманітні традиції і способи життя могли бути цікавими та привабливими для людей, що породжувало розквіт туризму в регіоні. В давні часи, як було визначено, на початковий розвиток туризму в основному сприяло ремесло, культурно-історичні цінності та торгівля. Таким чином, зароджувалися нові поняття і розуміння галузі гостинності, комунікації та надання послуг.

Згадуючи про паломництво, туризм у середньовіччі Пирятинського району був представлений та пов'язаний саме з релігією. В цих краях нараховувалась немала кількість святих місць, які були цікавими і привабливими для інших мандрівників. Регіон багатий на різноманітні церкви та монастирі, деякі з них збереглись до нашого часу, не усі мають свій аутентичний вигляд, але досі приваблюють туристів та людей релігійні об'єкти та архітектурні пам'ятки.

До цікавих об'єктів паломництва можна віднести декілька, які береглися по сьогоднішній час в нашому краю:

- Собор Різдва Богородиці в Пирятині
- Дерев'яна Іоанно - Богословська церква в селі Березова рудка
- Церква в ім'я Святого - Архистратига Михаїла в селі Повстин [20].

Багатих знань та понять про туризм чесно кажучи було не так і багато в ті часи. Не дивлячись на це, люди продовжували займатися подорожами до інших міст, дехто робив це з власного бажання пізнати та дізнатися про нові міста, дослідити життя народів та їхні культурні звичаї. Найчастіше популярністю все ж таки користувались торгівля та освіта. Торгівельні шляхи поступово розвивалися і люди могли обмінюватися різними предметами побуту і продовольства, ремесла та культури, також вести продажі, купувати більш різноманітні продукти харчування, скуштувати і спробувати страви та кухні з інших населених пунктів, що вело за собою розвиток гастрономічного напрямку в діяльності туризму. Всі ці фактори торгівельного руху також впливали на розвиток туризму в цьому регіоні.

Культура та художнє мистецтво мали значний вплив на туристично-історичний аспект розвитку Пирятинського регіону. В загальному, люди створювали та організовували культурні заходи, це було привабливим і цікавим варіантом щоб відпочити та отримати позитивні емоції для людей того часу. Такі заходи могли бути різноманітними – це розробка архітектурних та мистецьких виставок, концерти, фестивалі та інші цікаві заходи, які могли зацікавити відвідувачів, задовольнити їхні бажання та надати приємну атмосферу для відпочинку.

Ближче до нашого часу туризм в Пирятинському регіоні набував все більших перспектив та ставав привабливішим для туристів.

На таке процвітання значно впливали розвиток транспорту та інфраструктури, також пізнання про нові напрями відпочинку і початок створення нових маршрутів та туристичних пропозицій, робило цей регіон більш процвітаючим та цікавим для жителів і нових відвідувачів.

В період ХХ століття в регіоні набував все більших перспектив та популярності рекреаційний вид туризму, він ставав привабливим для туристів і жителів регіону. На таке процвітання туристичної галузі значно впливав розвиток транспортної індустрії та інфраструктури, також пізнання людей про нові напрями відпочинку і початок створень нових маршрутів та туристичних пропозицій.

З розбудовою нової туристичної інфраструктури, а саме місць для розташування туристів, ставало легше приймати більший об'єм гостей. Будувалися готелі, відпочиваючі зони та котеджі. Це сприяло стрімкому зростанню відпочиваючих в районі. З появою та продукцією нових транспортних засобів, подорожуючим стало легше добиратися до місця відпочинку та банально відвідувати нові місця на власному транспорті.

Згадуючи про розквіт рекреаційного туризму в регіоні, потрібно уточнити, що найбільш популярним серед туристів були – курортним оздоровчим та пригодницьким. Розбудова нових місць проживання давала туристам більше можливостей і часу для відпочинку. Для мандрівників було цікаво, створення нових відпочиваючих зон та котеджів на природі, такий відпочинок був наймовірніше захопливим та корисним. Люди відпочивали на природі, відновлювали свої сили та насолоджувалися пейзажами і сонячними пляжами біля річки. Такий вид туризму був привабливим для сімей, він надавав людям безліч різноманітних варіантів для відпочинку, прогулянка мальовничою природою, рибалка, дослідження флори та фауни, плавання у річці та на човнах, займання спортом і насолода природою разом із сім'єю.

2.2. Туризм в Пирятинському регіоні, потенціал та можливості

Перед нами постало питання потенціалу та можливостей туристичної галузі в Пирятинському регіоні. Дослідження та аналіз цієї теми є достатньо важливим. В ході обробки та збирання інформації, було проведено характеристику регіону, досліджено етапи історичного розвитку та як це впливало на туристичний аспект. Така інформація була неймовірно корисною, з допомогою історичних фактів, була змога прослідкувати, які саме напрями туризму та його особливості є ключовими і головними в регіоні.

Характеристика району також була дуже сприятливою, вдалося проаналізувати місцезонаштування регіону, географічні фактори, кліматичні умови та його особливості серед інших регіонів України. Далі вивчалась культурно-історична спадщина Пирятинщини, чесно кажучи цей район має дуже багату базу та пропонує привабливі туристичні локації і дестинації, які можуть бути популярними в усій Україні і навіть за кордоном. В процесі досліджень, також прослідковувалась ситуація з розвитком інфраструктури та її рівень. Розглянувши, які саме туристичні напрями і пропозиції є цікавими серед туристів. Плюс до цього, визначав категорії відвідувачів регіону, їхні інтереси та основну мету подорожей.

Виходячи з історії та історичного розвитку туризму в Пирятинському регіоні, стає зрозуміло, що район насичений цікавими і привабливими туристичними дестинаціями. В регіоні вже присутні та розроблені чудові маршрути та пропозиції для відпочинку. Пирятинщина багата на історико-культурну спадщину, на територіях регіону функціонують два пізнавальних музеї:

- Пирятинський краєзнавчий музей
- Березоворудський народний історико-краєзнавчий музей

Ці музеї багаті своєю історією, в наявності обох музеїв є безліч збережених історично-культурних пам'яток регіону різних часів, купа цікавих експонатів та архітектурних предметів. Туристи, які відвідують ці музеї, мають можливість для кращого пізнання і вивчення історії краю, культури, традицій та спадщини, таким чином відвідувачі музею можуть більше поглибитись в етапи розвитку регіону та зародження туристичних шляхів в ньому, через різні етапи історії. Тому музеї нашого краю є невід'ємною частиною туризму та способів зацікавити мандрівників. Уряд, краєзнавці та небайдужі люди, кожного року намагаються збагатити та поповнити колекцію музейних експонатів. Наприклад в музеї Пирятина працюють дуже кваліфіковані фахівці, також видавалась можливість попрацювати в їхньому оточені та разом з ними створювати нові ідеї для приваблювання туристів до музею і нашого краю (Рис. 2.3.)

Рис. 2.3. Особистий досвід проведення екскурсії в музеї

В цьому музеї працівники та директор, постійно організують різноманітні виставки, історичні лекції, екскурсії та різні цікаві івенти. Краєзнавчий музей Пирятин є важливим об'єктом міста і району, це одне з найулюбленіших місць місцевих дослідників та нових відвідувачів, кожного разу спостерігається наплив нових людей та вже уставлену команду. Нові відвідувачі завжди залишаються задоволеними після проведених заходів і залишають свої відгуки. В кінці майже кожного заходу, гостей пригощають ексклюзивним чаєм з натуральних власноручно зібраних трав, вони всі насолоджуються приємним смаком чаю і в такі моменти в музеї завжди панує дружня атмосфера, усі діляться своїми враженнями, фотографуються та спілкуються між собою.

Музей в Березовій рудці також створить вам гарний візит та ознайомить з цікавими пам'ятками історії краю. Плюс до цього, на території музею функціонує також палац Закревських, це неймовірна архітектурна пам'ятка з багатою історією, саме цей туристичний об'єкт має велику історично-культурну та рекреаційну цінність і потенціал для покращення туризму.

Стиль за яким був побудований палац, також здивує на малу кількість відвідувачів. Плюс до цього, після відвідування палац, на території ви знайдете парк та сад Закревських, любителі незвичайних різноманітних видів рослинності та дерев, знайдуть чим поцікавитись і також загальна атмосфера парку завжди спокійна та приємна для відпочинку. Раніше цей об'єкт був дуже важливим пунктом для збору урядових представників і також культурних діячів, тут проводилися різноманітні культурні заходи, тобто, прогулюючись по цих цікавих територіях можна відчувати атмосферу того часу. Саме такі фактори і роблять це місце привабливим і цікавим для відвідувачів.

Розташування району та його географія також має позитивний вплив на розвиток туризму в регіоні. Цей фактор сприяє тому, що через території Пирятинського регіону проходять автошляхи інших районів, а також гарно

розвинені залізничні структури та шляхи, такі дані дають зрозуміти, що подорожування і транспортування по цих територіях є максимально зручним. Це розширює для туристів їхні можливості планування маршрутів для відпочинку. Такий момент є дуже сприятливим в сфері туризму і значним чином підвищує туристичний потенціал району.

Географія району, істотно впливає на формування сприятливого клімату регіону. Території Пирятинського регіону розташовані в континентальному помірному поясі. Це значить, що кліматичні та природні умови гарно пасують до відпочинку в цих краях. Тепле сонце влітку та чудова температура, в середньому +20 - +25 градусів. Зима в регіоні не дуже холодна, температура буває різною, але останню зиму було -6 - -13 градусів. Такі сприятливі умови роблять регіон привабливим та зручним для відпочинку. Влітку є пропозиції відпочинку на природі, прогулянки по екологічним стежкам, також уже сформовані маршрути по населеним пунктам.

Все це сприяє розвитку активного та екологічного туризму в регіоні. Слід зазначити, що є тенденції розвитку аграрного туризму, на Пирятинщині наявні розвинені сільські господарства та люди яким цікавий такий напрям, це змога відчувати сільське життя, насолодитися сільськими пейзажами, відпочити від міського шуму і скуштувати місцевої їжі. В зимовий період в регіоні коли з'являється сніг, відвідувачі можуть спробувати себе в катанні на лижах, цьому сприяють спеціально відведені місця для катання, також щорічне заливання катку для катання на ковзанах.

Аналізуючи ситуацію формування туристичних дестинацій та їх подальшого розвитку на цих територіях, можна зазначити, що район являється особливо перспективним та має багато шляхів для розвитку туристичної сфери і загалом району. Розвиток та започаткування основних видів туризму, брав початки з попередніх століть.

РОЗДІЛ 3

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПИРЯТИНСЬКОГО РЕГІОНУ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗВИНЕНOSTІ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

3.1. Історико-культурні дестинації, свята та фестивалі Пирятинського регіону

Дослідження історичної спадщини Пирятинського регіону, є важливим аспектом кваліфікаційної роботи. Регіон багатий на туристичні ресурси, а саме на – історико-культурні, екологічні та рекреаційні дестинації туризму. Розкриття цієї теми, є необхідним фактором для розвитку регіону, економіки і туристичної діяльності. Історико-культурна спадщина – це невід’ємна частина історії району, це саме та унікальність, яка відрізняє традиції та культуру від інших регіонів та робить наш регіон по своєму цікавим та привабливим місцем для туристів.

Даний регіон має глибоку та насичену історію. Заснування та створення різноманітних місць культурного значення, збереження та відтворення давніх предметів архітектури та об’єктів історичного значення, має гарний поштовх для туристичного потенціалу регіону і становлення цікавим серед туристів. Туристи мають можливість відвідати історичні місця та краєзнавчі музеї, таким чином, краще дослідити історію регіону, формування культури і традицій. Побачити різні артефакти, знахідки, експонати і предмети попередніх століть.

Хочеться додати, вивчаючи чисельність об’єктів і пам’яток історії та культури Пирятинського району, можливо показати таку схему кількості пам’яток регіону:

- 194 - пам'ятки археології
- 117 – історії

- 3 - пам'ятки мистецтва
- 5 – архітектури
- 1 - пам'ятка техніки
- 21 – природоохоронна пам'ятка

Частина з них — комплексні, тобто одночасно є пам'ятками археології та історії, історії та техніки та інше [22].

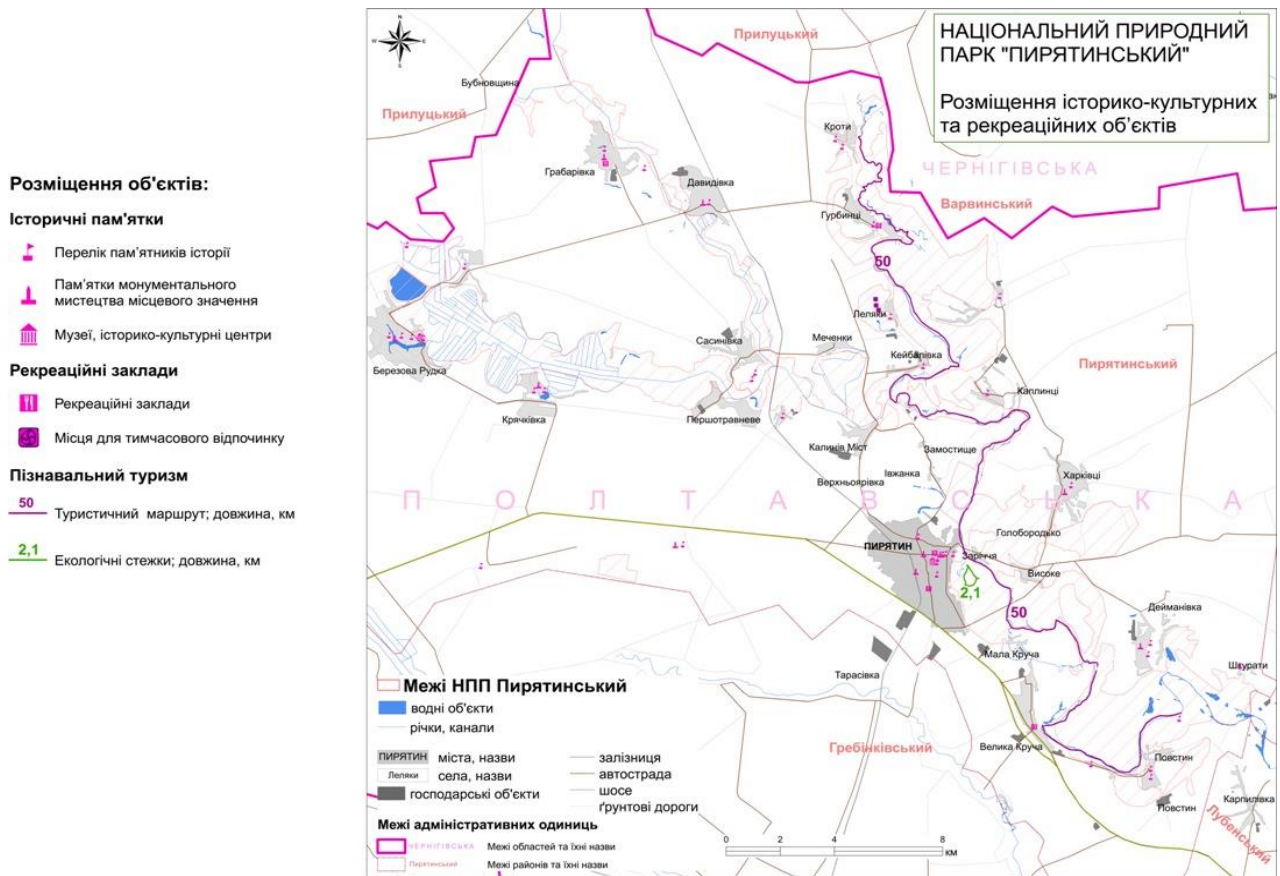

Рис. 3.1. Розміщення історико-культурних та рекреаційних об'єктів на території НПП “Пирятинський” [20].

Вже згадувавши раніше, що на території регіону функціонує два краєзнавчих музеї, хотілося би повернутися до їх історію та описати чисельність пам'яток, яка нараховується у кожному з музеїв.

Пирятинський краєзнавчий музей почався розбудовуватися та поповнювати свої ряди в середині попереднього століття. Краєзнавці та любителі історії нашого краю збиралися в команди та поповнювали музей новими історичними знахідками та різноманітними експонатами різних часів. Схиляючись до джерел інформації про музей, то перших відвідувачів починали приймати вже в 1967 році, а точніше в кінці цього року. Будівля музею розташована в центрі міста і має зручну локацію, легко дібратися з різних куточків міста. Також на його територіях існують власно вигадані власниками музею декілька цікавих легенд, які вони розповідають новим відвідувачам музею, на мою думку, такі моменти являються дуже ефективними та приваблюють увагу туристів.

Рис. 3.2. Будівля Пирятинського краєзнавчого музею

На сьогоднішній день музей продовжує працювати та функціонувати в своєму устаткованому графіку, відділення музею працює з вівторка по п'ятницю, кожен бажаючий може просто завітати туди і його ознайомлять з цікавими історіями краю та музею і покажуть цікаві зали з експонатами. Говорячи про експонати в музею, то в останні роки це зазнало змін, в зв'язку з воєнним конфліктом, деякі експонати потрібно було прибрати із залів, та із за цього трішки змінилась структура музею. Залів в музеї налічується 5 штук і в кожному з них представлені різні історичні пам'ятки різних етапів історії. Підбиваючи дані про чисельність експонатів музею, то на даний момент їх налічується 10 тисяч, та в самих залах пропонується 2 тисячі об'єктів для перегляду та ознайомлення. До цього складу можна віднести знахідки різних напрямів – археологічні знахідки, документи, фотографії, портрети, предмети побуду та інше. Також, час від часу, директор організовує нові виставки та презентації, що надає можливість краще ознайомитись зі складовою музею.

Ще один неймовірно цікавий музей Пирятинського регіону – Березоворудський історико-краєзнавчий музей. Він розташований та функціонує на знаменитій території палацу Закревських та їхнього минулого місце проживання. Починав свою роботу приблизно в ті же часи, що і Пирятинський музей, а точніше у 1974 році. Це чудове місце, яке пропонує відвідувачам пізнати історію селища, його традиції, культуру, географічні дані та багато інших цікавих фактів про Березову Рудку, також вплив цього на формування регіону та визначних людей і гостей цього краю. Говорячи про відомих людей в районі, давнім гостем села був видатний український письменник Тарас Григорович Шевченко. Отже, в музеї існує спеціально присвячена письменнику експозиція, яка відображає той момент історії, коли Шевченко перебував в цьому місці та чим він займався в той час. із задоволенням розкажуть цікаву історію перебування письменника, бо вона містить свої секрети.

Переходячи далі, музей у своєму складі в загальному налічує приблизно 5 тисяч експонатів, а основні предмети, які функціонують у приміщеннях музею, нараховує 2 тисячі об'єктів та предметів історії. Музей розділено на 11 захоплюючих залів, кожен з них висвітлює різну інформацію про село і його особливості та етапи історичного розвитку. Також, відвідувачі, які зацікавлені в історії сімейства Закревських, можуть ознайомитись з предметами їхнього побуту, меблями, посудом, літературою, документальною інформацією та іншими речами сім'ї. Після екскурсії по музею, туристи можуть чудово прогулятися по території садиби Закревських, побачити та оглянути палац, ознайомитись з його стилем та архітектурою, екскурсоводи занурять вас в глибоку історію створення та розбудови цього палацу, розкажуть про сім'ю Закревських і цікаві факти з їхнього життя. На території будівлі розташований пам'ятник Тарасу Григоровичу Шевченку. Проходячи палац, за ним ви побачите старовинний та чарівний парк. Він насичений гарною та цікавою флорою. Також на території парку знаходяться чудові альтанки, які створюють гарну атмосферу для відпочинку, до того ж, вони створені в цікавих стилях Японії та Китаю.

Варто згадати привабливі історико-культурні об'єкти і фестивалі регіону, вони є захопливими для туристів та допоможуть в покращенні туристичного стану в регіоні.

Цікавим об'єктом міста Пирятин є водонапірна вежа, кожен проїжджаючий місто, може побачити цю чудову споруду, вона має важливе архітектурне значення, своїх функцій вже не виконує, але продовжує відігравати свою туристичну цінність. Поруч з вежею знаходиться та сама заправка на території якої знімався фільм "Королева бензоколонки", це місце являється популярним серед відвідувачів міста, на тому ж місці функціонує нове кафе, яке має назву культового фільму, це водночас нагадує про часи зйомок та створює приємну атмосферу для відпочинку.

Наступною цікавою пропозицією міста є відносно недавно створений туристичний маршрут “Пирятин крізь віки”, туристи мають змогу отримати чудово ілюстровану мапу цього проекту, це допоможе гарно зрозуміти місто і зорієнтуватися між туристичними дестинаціями, які запропоновані на мапі. До об'єктів, які увійшли до списку маршруту є наприклад – дім культури, Церква Різдва Пресвятої Богородиці, “Замок”, пам'ятник Шевченку та інші цікаві об'єкти Пирятина. Також на вулицях міста розташовані різноманітні пам'ятники та мемуари присвячені різним історичним подіям і діячам.(Рис. 3.3.).

Наприклад – меморіальний комплекс присвячений воїнам громадянської і Великої Вітчизняної воєн і загиблим в Чорнобильській катастрофі, такі пам'ятки привертають увагу істориків, краєзнавців та туристів.

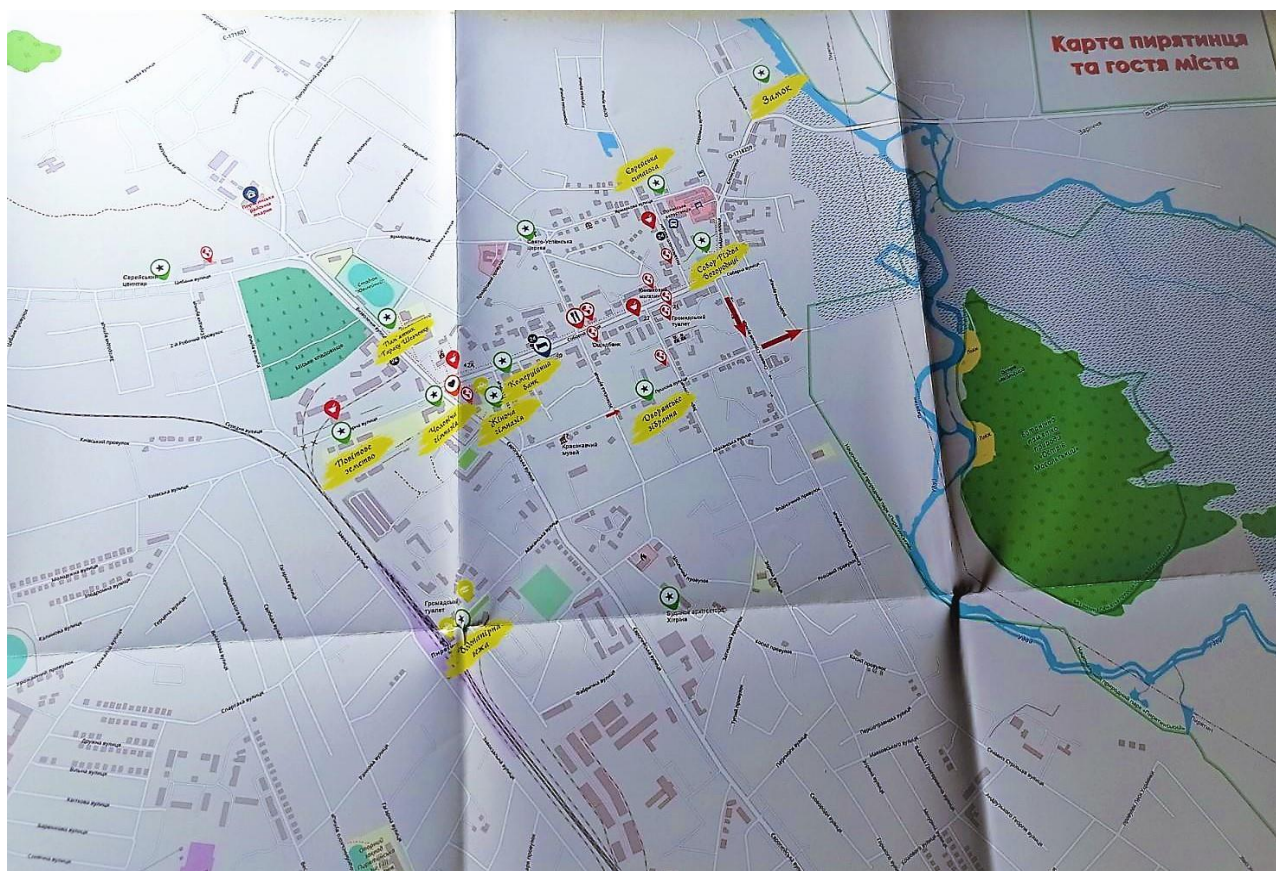

Рис. 3.3. Карта туристичного маршруту “Пирятин крізь віки”

Особливо здивує нових відвідувачів регіону, піраміда Закревського в Березовій Рудці. Ця піраміда має особливу історію створення та її власника, вона демонструє неймовірну архітектуру та методи побудови, всього в Україні нараховується дві такі піраміди і така унікальність є дуже гарним фактором для туризму.

Плюс до цього шляхом до цих місць можна завітати до пивоварні “Велика Круча”, унікальністю цього закладу є те, що це була перша в Україні крафтова пивоварня. Відвідувачі мають можливість скуштувати смачного пива та кухню регіону і насолодитися гарно оздобленим приміщенням закладу. Поруч з пивоварнею туристи можуть відвідати музей українського побуду, ознайомитись з цікавими експонатами, різними предметами побуду і традиційними особливостями регіону, також в музеї є змога придбати чудові сувеніри.

Завдяки довгій та незвичній історії регіону, формувалась унікальна культура Пирятинського району, передавалися традиції народу і народні звичаї. Така історично-культурна спадщина свідчить про різноманітність свят і фестивалів на Пирятинщині, плюс до цього, частенько з'являються нові культурні заходи та карнавали. Вони краще відображають нашу культуру і мистецьку спадщину, також допомагають в її збереженні та просуванні.

На щорічних святкуваннях люди висвітлюють традиції народного мистецтва, проводяться захоплюючі фестивалі та концерти, на них постійно організовуються різні вистави та представлення. Грає жива музика, збирається велика кількість музикантів та діячів музичної діяльності регіону, приїжджають музичні гурти і організації. Танці це також невід'ємна частина таких святкувань, часто на них виступає молодь нашого регіону, в своїх виступах вони відтворюють традиційні сценки і виконують народні таночки. Люди переодягаються та демонструють українське вбрання і костюми, на різноманітних виставах можливо спостерігати інші вироби мистецтва регіону.

Організуються спеціальні стенди на яких відображають предмети гончарства, вишиванки, різьблення та рукодільного майстерства.

Такі зібрання і святкування дійсно сприяють розвитку і збереженню нашої культури, впливають на об'єднання людей і заохочують до спільної праці та популяризації нашої спадщини, також це збереження історичного досвіду та формування культурної свідомості.

Це все стимулює розвиток туризму в Пирятинському регіоні, таким чином наш край більше приваблює та заохочує нових туристів з всієї України і навіть із-за кордону. Це гарно впливає на покращення економічного стану регіону, розвиток різних туристичних напрямів та визнання нашого району. До того ж, це веде за собою здійснення заходів по розвитку інфраструктури, яка буде більш зручнішою та привабливою для туристів. Це впливає на покращення рівня індустрії гостинності в регіоні і виведення туристичних продуктів на кращий рівень.

Полтавська область має особливу історію та культурну спадщину, так і Пирятинський регіон містить свої особливі свята та традиції. Також, тут щорічно святкуються сезонні свята і загальноприйняті заходи в усій Україні. В регіоні організуються святкування Дня Незалежності, Пасхи, Івана Купала та інших релігійних свят, також Різдво та інші зимові празники з урахуванням районних особливостей. Такі різні звичаї та обряди, які відносяться до регіональних святкувань, є наймовірно важливими для місцевих жителів і туристів. Традиції і культурні особливості зберігаються з поколіннями, вони породжують гарні спогади та створюють чарівну атмосферу. Культура продовжує своє існування і привертає увагу та інтерес відвідувачів нашого регіону.

День Незалежності є важливим днем для усєї України. В місті Пирятин, зазвичай люди святкують цей день в центрі міста, щорічно наш уряд організовує культурні та розважальні заходи.

Для дітей встановлюються спеціальні розважальні зони з атракціонами та іншими веселощами, для них також готуються різноманітні квести, які вбирають в себе традиційні ігри та завдання на перевірку знань про Україну і культуру їхнього регіону. Ближче до кінця, розпочинається спеціально присвячений до цього дня концерт, зазвичай на ньому виступають культурні та мистецькі організації, проводяться ярмарки та виставки цікавих речей та об'єктів. Люди прослуховують живу музику, танцюють та іноді також встановлюють техніку для перегляду фільмів на свіжому повітрі.

Різдво для жителів регіону, є також особливим святом, люди відтворюють старі звичаї та традиційні гуляння. Під час святкування новорічних заходів, люди ходять до своїх знайомих для засівання їхніх осель зерном, носять кутю і це знак того, що сімейство буде жити багато та в злагоді. Також готуються традиційні страви, дітлахи читають вірші та співають пісні. Під час зимових свят, на Пирятинщині проводиться так звана “Різдвяна феєрія”. Щороку люди організують колективи, вони перетворюють свої образи в традиційних персонажів цих свят та збираються разом для проведення розважальних заходів, грають різноманітні святкові сценки, розповідають захоплюючі історії, співають пісні та запрошують до танців.

Інше особливе святкування – це Івана Купала, наприклад в місті Пирятин, місцеві жителі та відвідувачі збираються на уже згаданому Масальському острові. Свято відбувається на другій половині лісу, жіночому пляжі, організуються зони для відпочинку та веселоців, можливо придбати цікаві предмети і згодом починається вистава та концерт до присвячені до цього дня.

Люди з культурно-мистецьких закладів, організують гуляння Купала, проводяться різні вистави з участю водолія та його помічників, співають пісні та на сцені острову є відведене місце для танців. В ході святкування, відтворюються традиційні дійства, дівчата плетуть віночки з трав та квітів лісу,

запускають їх у річку і це є як талісман, він принесе їм довголіття, щастя та любов. Хлопці зазвичай стрибають через велике розпалене вогнище, демонструють свою сміливість, також говорять, що такі стрибки свідчать про перемогу добра над злом. Проводяться різні випробування для перевірки своїх сил, щось по типу козацьких стартів. Святкування цього заходу є особливим днем для містян, зазвичай все виглядає яскравим та веселим, створюється чудова атмосфера гуляння, відвідувачі можуть насолодитись краєвидами лісу та дізнатися більше про традиційні обряди і дійства.

На Пирятинщині нараховується велика кількість різноманітних фестивалів та свят, кожен з них по своєму особливий та висвітлює культуру і традиції району. Ось декілька з них – “Калинові гуляння”, “Фестиваль любителів сала”, “Кручанські забави”, “Королева бензоколонки”. Калинові гуляння традиційно проводяться в селі Грабарівка, щорічно на спеціальному співочому полі збираються цінителі цього свята. Під час гуляння виступає народних хор “Калина”, проводяться виставки вишиванок, рушників та традиційних предметів побуту і кожного року там з'являються новинки.

Фестиваль Любителів сала є особливістю Пирятинського регіону, в жовтні велика кількість людей збираються в селі Смотрики та святкують цей фестиваль, відвідувачі мають змогу скуштувати різноманітні види сала та самому його приготувати, зустрітись з цінителями цього національного продукту та провести гарно час.

На фестиваль “Кручанські забави” можливо завітати в кінці літа, проводиться він в селі Велика круча, а точніше на вже раніше описаній території садиби Закревських. Там постійно збираються справжні шанувальники цього краю, традицій та культурних звичаїв, організатори створюють гарну та дружню атмосферу, грає народна українська музика та відображається художнє мистецтво.

Також особливістю регіону та міста Пирятин є унікальний фестиваль “Королева бензоколонки” – присвячений популярному фільму, саме гуляння відбувається біля місць зйомок фільму, актори переодягаються в головних героїв фільму та грають різноманітні сценки, для дітей влаштовуються цікаві квести та ігри і для дорослих наявні зони відпочинку. Туристи можуть завітати до символічно названого кафе в честь фільму та скуштувати смачної місцевої їжі. Під кінець фестивалю влаштовується перегляд кіно на свіжому повітрі, встановлюється спеціальне обладнання для перегляду та зручного перебування.

3.2. Природні ресурси та об'єкти екотуризму

Дослідження цього напрямку, аналіз наявних природних ресурсів та екологічних пропозицій, є важливим моментом в розумінні перспектив регіону, його можливостей в такому виді туризму і простеження розвитку туристичної діяльності в районі. Такі ресурси мають важливу цінність і є універсальними, вони задовольняють людські потреби та являються значними аспектами для покращення туристичних послуг.

Відпочинок на природі та так званий екотуризм, стає більш популярним серед любителів подорожувати. Плюс цього різновиду туризму в тому, що разом з відпочинком, здійснюються завдання по збереженню навколишнього середовища. Таким чином, це відіграє значну роль для збереження культурної та природної спадщини регіону, водночас забезпечує сталий розвиток, що є дуже пріоритетним.

Варто розглядати екологічний туризм, як перспективним напрямом відпочинку в Пирятинському регіоні, він набуває все більшої популярності та являється доволі практичним.

Екологічний туризм на Пирятинщині, розпочав свій розвиток близько двадцяти років тому. На протязі цього часу, він набував своєї теперішньої форми, були створені спеціальні екологічні стежки, локації та спеціалізовані маршрути. Які є достатньо актуальними та користуються гарним попитом серед туристів на сьогоднішній день. З кожним роком з'являлися нові пропозиції та продукти, які пропоновані з метою пізнання екотуризму, його аспектів та природної зони регіону. На сьогоднішній день, таких вже розроблених екологічних маршрутів в Пирятинських краях існує 6 – 7. Вони сформовані з метою ознайомлення людей з природними та культурними пам'ятками, незвичною флорою регіону і прекрасними краєвидами.

Регіон насправді багатий на природні та еко туристичні ресурси, простеживши інформацію в інтернеті, я визначив що на території району нараховується близько тридцяти об'єктів природно-заповідного статусу:

- Ландшафтний заказник загальнодержавного значення - 1
- Гідрологічні заказники місцевого значення - 6, (серед них 1 державного значення)
- Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва державного значення - 1
- Заказник місцевого значення 1, (до його складу входить 13 об'єктів)
- Заповідне урочище - 2
- Ботанічних пам'яток місцевого значення – 2
- Ботанічний заказник місцевого значення – 1
- Загальнозоологічний заказник місцевого значення – 1 [20].

Така чисельність та наявність в Пирятинському регіоні ресурсів екологічного туризму, свідчить про гарний потенціал і є чудовою можливістю для розвитку туристичної діяльності.

Таким чином, можливе створення нових туристичних продуктів, розробка привабливих екологічних стежок і маршрутів, проведення різноманітних за

тематикою екскурсій на природі, ознайомлення туристів з природними даними, історією та особливостями регіону. Наявність водних структур на територіях природніх об'єктів, може сприяти розвитку водного та спортивного туризму, прокладання шляхів на байдарках та спортивних активностей на воді.

Іншою цікавою ідеєю є, розробка розважальних заходів на природі, такі як – квести та різноманітні івенти для різних груп туристів. Такі пропозиції можуть привернути увагу багатьох туристів і місцевих жителів. Це незвичайна можливість, одночасно насолоджуватись краєвидами природи та брати участь в захоплюючих і оригінальних заходах. Виконання різних завдань, перебування в чудовій атмосфері, це значно покращує відпочинок, робить його цікавішим та веселішим. За допомогою таких заходів і квестів, можливо організувати та заохочувати людей до збереження навколишнього середовища та природи, надавати людям нового досвіду догляду за природою та її мешканцями. Це є достатньо привабливим та актуальним туристичним продуктом, що може стати особливістю регіону і популярним серед відвідувачів.

На цьому етапі підрозділу, можливо виділити декілька природних об'єктів, які справедливо є найбільш цікавими та можуть стати привабливими для туристів і перспективними для туристичної сфери регіону.

Острів Масальський – одна з найважливіших природніх пам'яток Пирятинського регіону, розташований острів в місті Пирятин. Територія покрита густим шаром лісу, також нараховується велика кількість цікавої флори та деревних насаджень. Це місце являє собою також, природоохоронне значення, постійно проводяться заходи збереження та догляду за цим об'єктом, на території лісу простягається річка Удай, яка несе собою водоохоронне значення. Збереженні там різноманітні природні ресурси та проживаючи тварини, несуть за собою унікальну цінність і дозволяють більше пізнати про природну насиченість місця та поспостерігати за тваринами острову.

Це місце є одним з найулюбленіших виборів відпочинку серед жителів міста та ближчих населених пунктів. Місцерозташування острова є доволі зручним, він знаходиться неподалік від центру міста і вже на вході в нього можна ознайомлюватися з природою цього місця, перше що вас зустрине – це міст який переводить людей до самого початку природного об'єкту. Проходячи далі можна спостерігати гарні пляжі біля річки та зони для відпочинку, на території є спеціально відведені місця для займання спортом, особливо популярним там є гра в волейбол.

Також, місця для відпочинку розділені на пляжі, туди входять – чоловічий пляж, жіночий пляж та дитячий, але з плином часу дитячий пляж на жаль більше не функціонує. Наявність річки робить це місце чудовим, кожного літа тут збирається маса людей для відпочинку. На території острова, щорічно проводяться фестивалі на свята, влаштовуються спеціальні розважальні заходи та локації для дорослих і дітлахів. Це унікальне місце гарне для звичайних піших прогулянок в любий сезон, пробіжок та проїздом на велосипеді. Говорячи про піші прогулянки, на початку острова можна спостерігати таблицю з маршрутом ексклюзивної екологічної стежки Масальського.

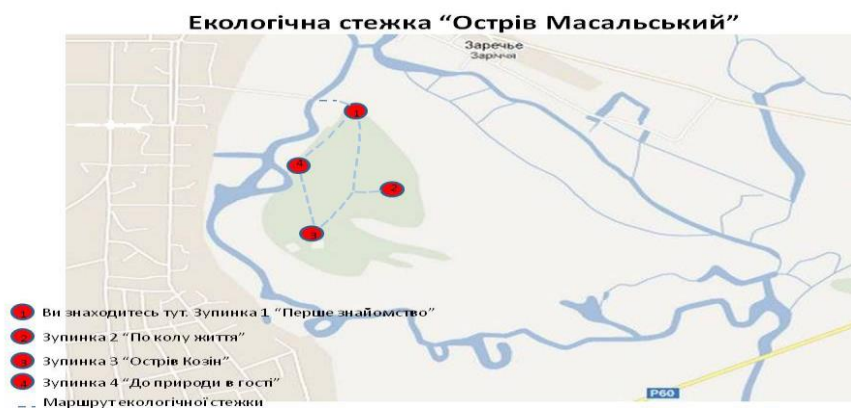

Рис. 3.4. Екологічна стежка "Острів Масальський" [21].

Кожна зупинка висвітлює цікаву історично-культурну інформацію, знайомить з цікавими та особливими об'єктами цих територій.

Слід додати, що директор Пирятинського краєзнавчого музею, організовує спеціальні екскурсії по острову, декілька раз я приймаю участь в проведенні цих екскурсій та маю досвід роботи з туристами нашого регіону. Це місце є одним найважливішим для туристичної діяльності міста Пирятин.

Наступний значущий об'єкт це НПП “Пирятинський”, його території розташовані в Пирятинському регіоні, точніше на околицях п'ятнадцяти населених пунктах району, тобто попередній описуваний об'єкт належить до НПП. “Пирятинського”.

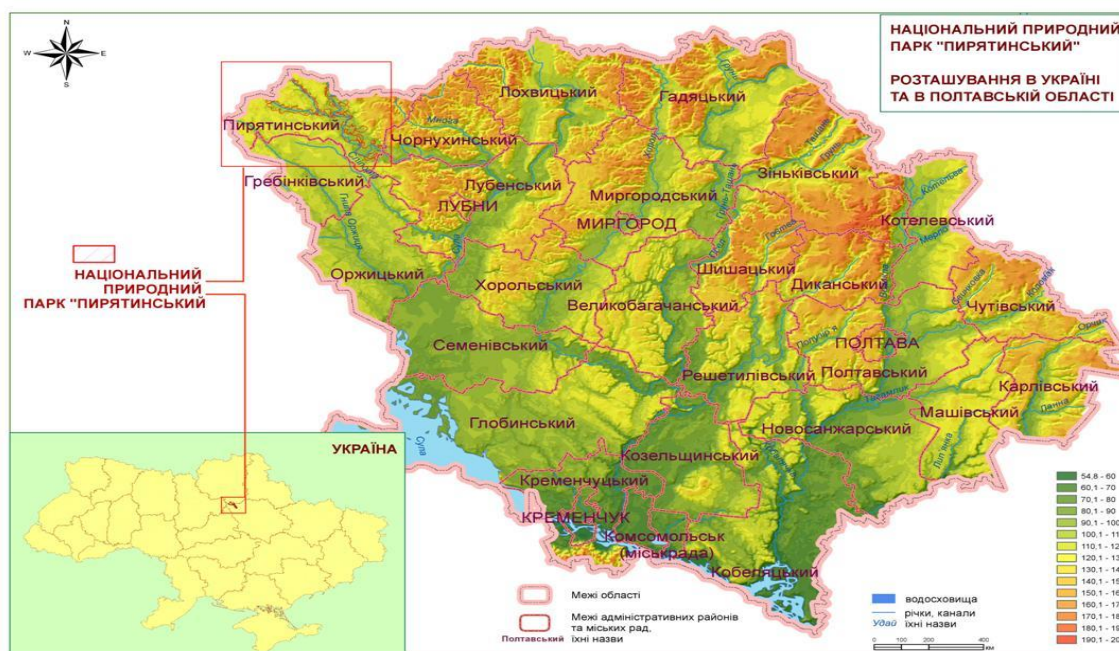

Рис. 3.5. Розташування НПП “Пирятинського” [20].

Слід зазначити за його важливу рекреаційно-туристичну та екологічну цінність, на його територіях пропонуються рекреаційні об'єкти де функціонують спеціально облаштовані місця для відпочинку, бесідки, місця для грилю, дитячі площадки та інформаційні стенди. Об'єкт спрямований на створення привабливого відпочинку з дотриманням охоронних умов та екологічної цінності, є завдання, щоб сформувати у людей поняття про екологічний туризм.

Для відвідувачів розроблені чудові місця для відпочинку на свіжому повітрі, гарний гідрологічний фактор, а саме річка Удай, яка протікає по території НПП, дозволяє формувати гарні пропозиції для туристів, спортивне рибальство та катання на байдарках. Також в базі парку вже є створені екскурсії та екологічні стежки, це чудова можливість ознайомитись з неймовірною природою, великою кількістю різноманітної флори і фауни, з яких понад вісімдесят видів відносяться до Червоної книги України.

Раніше згадувалось про ще один цікавий природній об'єкт, парк на території садиби Закревських, це також є привабливим для туристів, туристи вивчають історію сім'ї та можуть прогулятись і відчутти атмосферу того місця. Наступним чудовим об'єктом для прогулянки та відпочинку може стати кемпінг у Великій Кручі, територія оточена гарною природою, також відкривається приємний вид на річку Удай де є можливість покататись на катамарані. М

Варіантом для відпочинку також може стати чудове місце заповідне урочище “Куквин”, для туристів надасть можливість вивчити флору урочища, багато рослин занесені до Червоної книги України, там функціонує цікава екологічна стежка, яка складається з дев'яти зупинок, які знайомлять з різними рекреаційними місцями та природними об'єктами.

Рис. 3.6. Екологічна стежка заповідного урочища “Куквин” [20].

Аграрний туризм набирає своїх обертів і Пирятинський регіон не виключення, в селі Березова Рудка є варіант такого відпочинку, а саме “Карпатський зубр”. Було розбудовано спеціальну хатину для проживання, для відвідувачів пропонуються усі важливі умови проживання, також хазяїни оселі пропонують скуштувати місцеву кухню та свіжі сільські продукти. Це чудова можливість відпочити від міста та насолодитися природою, мандрівники можуть прогулятися до лісу та позбирати лікарські трави та інше. Плюс до цього надається можливість риболовлі, катання на човнах та верхи.

3.3. Розгляд сучасного стану туризму в районі, визначення привабливих рекреаційних зон, популярних маршрутів та їх потенціалу і пропозиції для покращення туристичних продуктів регіону

Пирятинський регіон відноситься до Полтавської області, точніше у північно-західній частині та є найвіддаленішим районом. Досліджуючи цей регіон, можливо стверджувати, що він багатий на туристичні ресурси та має привабливі туристичні пропозиції. Слід додати, що саме ці моменти, як рекреаційні та відпочиваючі зони, цікаві маршрути та туристична інфраструктура, являються важливими елементами розвитку туризму, саме це приваблює туристів та робить їх відпочинок чудовим та комфортним.

На даний момент важко говорити про точну чисельність туристів, які відвідали район та скористалися його послугами. Не дивлячись на це, були проведені дослідження цих даних і є можливість назвати кількість відвідувачів за спокійних часів та приблизні цифри за даний час. Проаналізувавши отриману інформацію по відвідуванню Пирятинського регіону за минулі роки, було отримано такі результати, що за останні роки район в середньому відвідувало близько 20600 тисяч туристів, також провівши збір даних в Пирятинському

краєзнавчому музеї, було встановлено, що кожного року музей відвідують понад 15000 тисяч мандрівників. В теперішній час в регіоні перебуває велика кількість переселенців, це також впливає на цю кількість.

За отриманими даними, відомо що на територіях регіону є 8 можливих варіантів для проживання туристів:

- Готель “Велика Круча”
- Готель “Пирятин”
- Готель “Сатурн”
- Готель “Дальбой”
- Готель “Хуторець”
- Садиба “Понад ставком”
- Садиба “До Марини”
- Сільський дім “Карпатський зруб”

В середньому, готелі заповнені на 70%, садиби та сільський дім є новими напрямками в регіоні, тому процент відвідування там менший, що становить 10% річної заповненості. Наявні готелі є різного рівня, доступні для різних потреб та бюджетів туристів. Зазвичай готелі надають зручні кімнати, послуги харчування, безкоштовний доступ до інтернету та інші для комфортного проживання. Говорячи про садиби та дім в селі, то вони відносяться до аграрного туризму, люди проживають в сільській місцевості, харчуються місцевими продуктами, мають змогу спробувати себе в сільській роботі та насолодитися гарною природою і краєвидами.

Говорячи про найбільш привабливі місця відпочинку, слід відмітити Пирятинську громаду, а саме місто Пирятин, село Березова Рудка та Велика круча. Вони являються найрозвинутішими туристичними місцями в регіоні. Найпопулярнішими видами туризму в громаді є:

- рекреаційний та екологічний

Транспортування та перевезення також є розвиненим, цьому сприяє гарне сполучення з дорогами важливих міст та межування з Київською та Чернігівською областями. Відвідувачі мають достатньо можливостей, щоб дібратися до назначеного населеного пункту регіону. Плюс до цього, слід врахувати залізничний транспорт, функціонує станція “Пирятин”, що збільшує можливість контактування та сприяння кращому подорожуванню для туристів.

Аналізуючи місто Пирятин, потрібно відмітити постійний розвиток туристичної інфраструктури, в місті функціонує до десяти привабливих місць харчування, ресторани, кафе та заклади, де можна скуштувати регіональну кухню. Одним з таких є “Королева Бензоколонки”, цікавим моментом є те, що воно розташоване саме на місці раніше знятого кіна, це постійно привертає увагу туристів та любителів цього фільму. Плюс до цього, є чудова можливість відвідати території кафе під час проведення фестивалю “Королева Бензоколонки”, який проводиться щорічно в Пирятині.

Також в місті набирає тенденцій, створення відпочиваючих та зелених зон, тераси, альтанки, ігрові площадки для дітей. Розробляються різноманітні стенди та пам'ятки для фотосесій і звичайних прогулянок. Розвиваються також історично-рекреаційні дестинації, які призначені для демонстрації історичних об'єкти, архітектури і пізнання цікавих історій регіону. Це є привабливим для туристів і тому розробляються різні тематичні маршрути та екскурсії для розвитку туристичної сфери регіону. В останній час великий пріоритет приділяється на розвиток цих туристичних факторів, влада нашого регіону намагається все більше фінансувати такі об'єкти для відпочинку та приваблення нових відвідувачів, покращуються послуги, які надаються відпочиваючим. Це гарно впливає на економіку району та його перспективи в туристичній індустрії.

Виходячи з отриманої інформації, можливо стверджувати, що Пирятинський регіон має достатньо переваг в туристичному аспекті. Цьому сприяє багата база історично-культурних та природніх об'єктів, цікава культура і традиційні звичаї, також різноманітність районних заходів і фестивалів. Це надає можливість туристам відчувати гарну та привітну атмосферу під час відпочинку і отримати чудові емоції. Також, в регіоні вже є розроблені туристичні маршрути і різні пропозиції, таким чином, мандрівники можуть більше дізнатись про район і його цікаві місця.

В розвитку Пирятинського регіону також існують недоліки, вони мають негативний вплив на покращення туристичної сфери району. Дослідивши дану тему, можливо описати деякі з цих факторів, вище описаний розвиток інфраструктури є важливим аспектом, але не всі території регіону мають можливості для покращення і в той же час недостатнє фінансування. Слабка розробка стратегій для популяризації пропозицій, в даний момент спостерігається недостатня реклама, не до кінця сформовані туристичні продукти та їх низька якість, що обмежує розвиток туристичної сфери. Слід згадати про необережне ставлення людей до навколишнього середовища, люди часто забруднюють природу та не дбають про природні ресурси. Це веде за собою негативний вплив на екологію і стан об'єктів, які могли стати привабливими для туристів.

Пропозиції щодо вирішення проблем з туризмом в регіоні:

- Збільшення інвестицій в дану сферу
- Кваліфікація робітників
- Покращити якість надання туристичних послуг та сервіс
- Сформувати чітку думку про туризм серед місцевого населення
- Підтримувати догляд та захист за туристичними дестинаціями регіону
- Розвину маркетинг та просувати районні туристичні пропозиції

Можливо створювати спеціальні заходи та тренінги для працівників туристичної сфери, цим підвищити їх знання та досвід в наданні сервісу і задоволенні інтересів туриста. Співпрацювати з туристичним центром регіону для повернення інвестицій та вкладень в розвиток туризму. Поширювати інформацію про регіон та існуючі в ньому пропозиції відпочинку для повернення більшої кількості туристів, надавати цікаві факти про туристичні об'єкти та маршрути регіону, також забезпечити стійкий контакт для зв'язку з туристами, щоб надавати корисні дані для відпочинку.

Дуже важливо продовжувати розвиток вже популярних напрямів туризму, такі як екологічний та рекреаційний. Цим самим зберігати природні ресурси та історично-культурні об'єкти. Демонструвати культуру регіону і його особливості, організовувати привабливі події та фестивалі, такі заходи привертатимуть увагу нових відвідувачів з усіх куточків України. Також, розробляти стратегії розвитку туристичної індустрії та можливий розвиток ще одного туристичного напрямку, наприклад агрономічний туризм, регіон має сприятливі умови та ресурси.

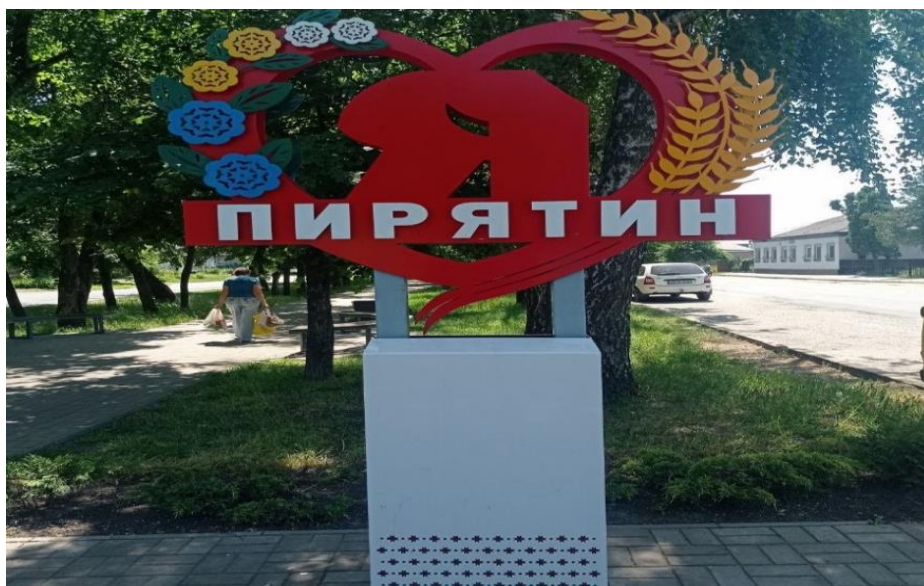

Рис. 3.8. Пам'ятка в місті Пирятин “Я кохаю Пирятин”

ВИСНОВКИ

На початку роботи було проаналізовано основні поняття та матеріали про туризм. Який вплив має на людей дана сфера та її користь для економіки країн світу. Визначено сутність рекреаційного і екологічного видів туризму та їх стан в Україні. Рекреаційний туризм є важливим для релаксації і відновлення сил, зміна звичної обстановки та атмосфери, що сприяє покращенню фізичного та психічного стану людини. Екологічний напрям дає поняття про збереження природи та навколишнього середовища. В людей з'являється відповідальне відношення до природних ресурсів та водночас можливість насолодитись та пізнати більше про природу.

Проведені дослідження туристичної діяльності та історичного аспекту в Пирятинському регіоні. Аналіз історичного впливу на туризму, надає можливість визначити, які саме напрями відпочинку були притаманні людям в цьому регіоні раніше, як культура та традиції впливали на туристичну діяльність. Також отриманий практичний досвід в музеї, дозволив краще зрозуміти вподобання туристів. В ході аналізу туристичних перспектив регіону, було з'ясовано, що район багатий на туристичні дестинації та ресурси, має сприятливі умови для відпочинку та прийняття туристів.

Пирятинський регіон являється перспективним та привабливим місцем для організації туристичної діяльності. Було визначено найпривабливіші туристичні дестинації та найефективніші види туризму в регіоні. Регіон має унікальну історично-культурну спадщину та багато привабливих рекреаційних зон і місць для відпочинку. В районі є сформовані екологічні та історико-пізнавальні маршрути, також достатньо розвинена туристична інфраструктура.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про туризм : Закон України від 1.04. 2023 р. № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.04.2023).
2. Макогон Ю. В., Осипенко К. В. Актуальні проблеми туризму і сфери послуг : навчально-методичний посібник. Маріуполь : МДУ, 2021. 168 с.
3. Коценко К. Ф., Громоздова Л. В. Сільський та екологічний туризм: сучасні тенденції та роль у підвищенні рівня соціально-економічного розвитку сільського населення України. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку*. 2019. № 18. С. 22-30.
4. Гук Н. А. Перспективи розвитку туризму в світі та Україні. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/guk6.htm (дата звернення: 10.04.2023).
5. Прокопшин-Рашкевич Л. М., Шадурська Б. О., Петрович Й. М. Індустрія туризму в Україні: перспективні напрями та виклики сучасності. *Львівська політехніка*. 2020. № 1. С. 72-82.
6. Марценюк Л. В. Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні. *Economics Bulletin*. 2015. № 3. С. 76-82.
7. Кожухівська Р. Б. Туризм в Україні: стан, фактори та перспектива розвитку. *Інноваційна економіка*. 2021. №29. С. 43-49.
8. Богатирьова Г. А., Головань М. Г., Горіна Г. О., Коптева Т. С., Літвінова-Головань О. П., Снігур К. В. Спеціалізований туризм : навчальний посібник. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 173 с.
9. Алешугіна Н. О., Барановська О. В., Барановський М. О., Зеленська О. О., Смаль І. В., Філоненко І. М. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства : навчальний посібник. Чернігів : ЧНТУ, 2015. 492 с.

10. Явкін В. Г., Руденко В. П., Андрейчук В. М., Король О. Д. Географічні аспекти розвитку туризму(на прикладі України та Польщі) : Чернівці : Чернівецький національний університет, 2010. 344 с.

11. Гурський Д., Онуфрійчук Л. П. Актуальні проблеми розвитку освіти в сфері туризму, фізичної культури та спорту / Д. Гурський., Л. П. Онуфрійчук. *Денис Гурський, Леся Онуфрійчук: зміст та різновиди рекреаційного туризму* : матеріали VI Всеукраїнської наук.-практ. конф / ред.А. А. Цюпак. Хмельницький, 2023. С. 19-21.

12. Вишневський В. І. Екологічний туризм : навчальний посібник. Київ : “Інтерпрес ЛТД”, 2015. 140 с.

13. Галагута О. В. Рекреаційні ресурси та послуги гостинності в регіонах України / О. В. Галагута. *Ольга Галагута: екологічний туризм як перспективний напрям туризму в Україні* : Матеріали I Всеукраїнської Інтернет-конференції/ ред Ю. А. Чабаненко. Черкаси, 2016. С. 69-72.

14. Сорокіна Г. О. Екологічний туризм : навчальний посібник. Луганськ : ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 206 с.

15. Абрамович Б. Г. Вплив туризму на економіку держави. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/222.pdf> (дата звернення: 10.04.2023).

16. Crop Monitoring. Електронний ресурс. URL: <https://crop-monitoring.eos.com/> (дата звернення: 10.04.2023).

17. Ralf Buckley. Tourism and Environment. URL: <https://www.annualreviews.org/doi/abs/10.1146/annurev-environ-041210-132637> (last accessed: 10.04.2023).

18. Ballantyne R., Packer J., Axelsen M. Trends in tourism research. *Annals of Tourism Research*. 2009. Vol. 36(1). P. 149-152.

19. Wikipedia: Tourism in Ukraine. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Tourism_in_Ukraine (last accessed: 10.04.2023).

20. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України: Національний природний парк “Пирятинський”. URL: <http://www.npp-p.org.ua/> (дата звернення: 10.04.2023).

21. Пирятинська міська рада: створення туристичної привабливості. URL: <http://pyriatyn.org.ua/> (дата звернення: 10.04.2023).

22. Андрієць В. А., Бочарова С. І., Вільмовська О. О. Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Пирятинський район. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2013. 412 с.

23. Сенчило О. О., Вашенка О. В., Коваленко О. А., Мележик О. В., Подобайло А. В. Рідкісні рослини Пирятинщини : Київ : “Видавничий дім Асканія”, 2013. 32 с.

24. Мельниченко М. В. Т.Г. Шевченко і пирятинці: Нариси : Київ : Просвіта, 2012. 104 с.

25. Вікімедіа Україна: Краєзнавча вікіекспедиція Гребінківським та Пирятинським районами. URL: <https://blog.wikimedia.org.ua/2016/10/15/wikiekspedytsiia-hrebinkivskiy-pyriatynskiy-raion/> (дата звернення: 10.04.2023)

26. Discover: Березоворудський народний історико-краєзнавчий музей. URL: <https://discover.ua/locations/berezovorudskiy-narodnyy-istoriko-kraevedcheskiy-muzeu> (дата звернення: 10.04.2023)

27. Пирятинська міська рада: Стратегія розвитку Пирятинської міської територіальної громади на 2021-2025 роки. URL: <https://bit.ly/3OKgUTn> (дата звернення: 10.04.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

Сквер Воїнам визволителям в місті Пирятин

Додаток Б

Кафе “My friends” та площадка для дітей м.Пирятин

Додаток В

Відпочиваюча зона з фонтаном м. Пирятин

Додаток Г

Виставка часів в Пирятинському краєзнавчому музеї

Додаток Д

НПП “Пирятинський”

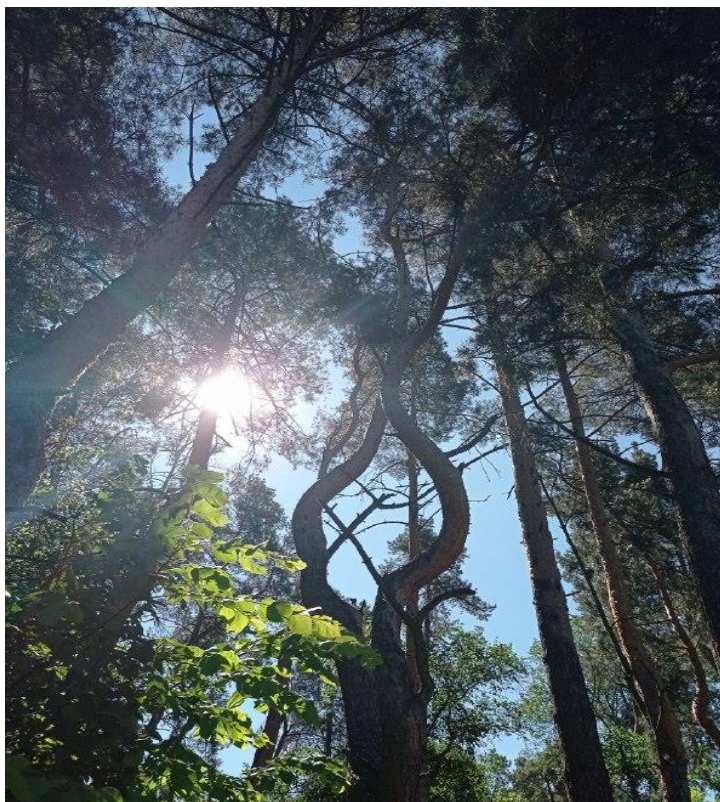
Додаток Е

Практика в Пирятинському краєзнавчому музеї та екскурсія по екологічній стежці острова “Масальське”

Додаток З

Острів "Масальський" м.Пирятин

Додаток К

Проводження заходів в Пирятинському красзнавчому музеї

Додаток М

Розробка тез доповідей по Пирятинському регіону

ВИКОРИСТАННЯ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ ЕКОЛОГО-ТУРИСТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ БАСЕЙНУ РІЧКИ УДАЙ

Горбань С.В. студ. 2 курсу ФАТД, спец. 242 "Туризм"
Науковий керівник: доцент, Ph.D., Баштовий М.Г.
Сумський НАУ

Геоінформаційна система — сучасна комп'ютерна технологія, що дозволяє поєднати модельне зображення території (електронне відображення карт, схем, **космо-, аерозображень** земної поверхні) з інформацією табличного типу (різноманітні статистичні дані, списки, економічні показники тощо). Геоінформаційні технології, ГІС-технології — технологічна основа створення географічних інформаційних систем, що дозволяють реалізувати їхні функціональні можливості.

Удай — річка в Україні, на Придніпровській низовині, в межах Ічнянського, Прилуцького, Срібнянського та Варвинського районів Чернігівської області та Пирятинського, Чорнухинського і Лубенського районів Полтавської області. Права притока Сули (басейн Дніпра).

Довжина річки 327 км, площа басейну 7030 км². Долина трапецієподібна, терасована, завширшки 2,5—3 км (до 4—6 км), заплава двобічна, заболочена, на окремих ділянках осушена; переважна ширина 0,4—0,5 км. **Удай** бере початок з болота, що на схід від села **Рожівки**. У верхів'ї тече на захід, далі круто повертає на південь і південний схід. У середній та нижній течії річка робить кілька великих закрутів. Впадає до Сули на південний схід від села Луки у селі **Березоточа**, що на північний схід від міста **Лубен**. На Удаї розташовані міста Прилуки і Пирятин, а також смт **Дігтяр**, **Варва** і **Ладан**, село **Піски-Удайські**. Притоки річки: **Ліві: Буринь, Ценька, Радківка, Смох, Утка, Лисого, Варва, Журавка. Многа. Праві: Галка, Ющенкова, Ставка, Перевід, Вільшанка.**

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ОБ'ЄКТУ " ПІРАМІДА БЕРЕЗОВОРУДСЬКА "

Горбань С.В., студ. 3 курсу ФАТД, спец. 242 "Туризм"
Науковий керівник: доцент, Ph.D., Баштовий М. Г.
Сумський НАУ

Про лікувальні властивості пірамід ходять багато різних чуток. Єгиптологи впевнені, що їх особливий принцип будови акумулює космічну енергію, здатну зцілити тіло і душу. Так чи інакше, піраміди залишаються нерозгаданою загадкою людства вже багато століть поспіль.

А, як відомо, все загадкове і потойбічне магнітом притягує мільйони вчених умів і шукачів пригод. І немає такого туриста, який не мріяв би хоч одним оком поглянути на це чудо світу. Однак щоб побачити древні піраміди і доторкнутися до їх таємниці, вам не обов'язково їхати через півсвіту. В Україні теж є піраміди і, хоча вони поступаються своїм заморським братам розмірами і старовиною, але зате не вимагають від мандрівників великих матеріальних і часових затрат.

Березова Рудка, що на Пирятинщині небезпідставно заслуговує отримати спеціальний статус і має шанси стати такою ж перлиною, як, наприклад, Умань. В селі зберігся унікальний палацово-парковий комплекс знаменитого древнього козацько-старшинського роду панів Закревських, уже є діючий народний історико-краєзнавчий музей. (Об'єкт без перебільшення всеукраїнського та міжнародного значення. Щороку Березоворудський музей відвідують понад 5 тисяч осіб, серед них закордонні делегації, туристи із США, Франції, Німеччини, Польщі та інших країн світу. Фонди музею налічують близько п'яти тисяч експонатів, у тому числі майже дві тисячі предметів основного фонду.)

Одна із пірамід в Європі знаходиться в селі Березова Рудка Пирятинського району Полтавської області.

Споруджена вона була в 1898 році за розпорядженням Ігнатія Закревського. Історики вважають, що він був масоном, захоплювався культурою Стародавнього Єгипту і служив послом при імператорі Олександрі III. Повернувшись з чергової поїздки, він вирішив побудувати недалеко від свого маєтку родову усипальницю у формі піраміди.

Її грані чітко збігаються зі сторонами світла, біля входу стоїть статуя богині Ісіди, яку єгиптяни шанували як покровительку мертвих, стіни розписані цитатами з біблії і єгипетськими фресками, а її висота - 9 метрів. Правда всередину піраміди потрапити не вдається, вхід давно замкнули від вандалів. Зате поруч розташоване родове помістя Закревських і старовинний парк, який є пам'ятником садово-паркового мистецтва, так що нудьгувати вам точно не доведеться.

Крім того в м. Суми у південній частині Петропавлівського (Центрального) кладовища збереглася також схожа незвичайна споруда — піраміда заввишки 8 метрів. Є обґрунтовані припущення про те, що піраміду приблизно в 1880-1882 рр, збудував російський офіцер, який служив в Африці і на власні очі бачив єгипетські піраміди. Згідно з другим припущенням, вона збудована місцевим масоном. Відомо, що масони багато запозичили з єгипетської символіки. Наприклад, головний символ "Вільних мулярів" - це незавершена піраміда, у верхній частині якої знаходиться "Всевидюче Око". Її класичне зображення